

Samþykktir fyrir Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins

I. KAFLI.

Almenn ákvæði

Heiti sjóðsins, hlutverk og deildaskipting

1. gr.

- 1.1. Sjóðurinn heitir Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins. Heimili hans og varnarþing er í Reykjavík. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri samkvæmt ákvæðum laga nr. 1/1997 um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins, og laga nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða síðari breytingarlaga og samþykta þessara.

2. gr.

- 2.1. Sjóðurinn starfar í fjórum deildum, A-deild, B-deild, séreignardeild og tilgreindri séreignardeild. Fjárhagur deildanna skal vera aðgreindur. Rekstrarkostnaði skal skipt á milli þeirra í hlutfalli við umfang hvernar deildar í rekstri sjóðsins samkvæmt nánari reglum er stjórn sjóðsins setur. Samþykktir þessar eiga við um allar deildir sjóðsins eftir því sem við getur átt, nema annað sé sérstaklega tekið fram.
- 2.2. Sjóðurinn starfar á grundvelli laga um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og laga um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins.

Stjórn sjóðsins, starfsmenn og innra eftirlit

3. gr.

- 3.1. Stjórn sjóðsins skal skipuð átta mönnum. Fjármálaráðherra skipar fjóra stjórnarmenn, stjórn BSRB skipar tvo stjórnarmenn, stjórn Bandalags háskólamanna skipar einn stjórnarmann og stjórn Kennarasambands Íslands skipar einn stjórnarmann. Sömu aðilar skipa jafnmarga menn til vara. Skipunartími stjórnarmanna er þrjú ár. Stjórnin kýs formann og varaformann úr sínum hópi til eins árs í senn.
- 3.2. Stjórn sjóðsins fer með yfirstjórn hans. Stjórnin skal fjalla um allar meiri háttar ákvarðanir varðandi stefnumótun sjóðsins og starfsemi. Hún skal sjá um að nægjanlegt eftirlit sé haft með bókhaldi og meðferð fjármuna sjóðsins.
- 3.3. Stjórnarfundir skal halda svo oft sem þurfa þykir og eigi sjaldnar en einu sinni í mánuði að jafnaði. Fundir skal boða með dagskrá með minnst tveggja daga fyrirvara. Fundur er lögmætur sé þannig til hans boðað og hann sóttur af a.m.k. sex stjórnarmönnum eða varamönnum þeirra. Fundur sem boðaður með skemmri fyrirvara er lögmætur ef hann er sóttur af öllum stjórnarmönnum eða varamönnum þeirra. Ákvarðanir stjórnar skulu teknar með samþykki fjögurra stjórnarmanna hið minnsta. Séu jafnmörg atkvæði með og móti tillögu telst hún þó fallin. Halda skal gerðarbók yfir stjórnarfundir og skulu allir stjórnarmenn sem fund sitja undirrita fundargerðina.

4. gr.

- 4.1. Stjórnin ræður sjóðnum framkvæmdastjóra. Framkvæmdastjóri ræður annað starfsfólk sjóðsins og ákveður skipulag starfs á skrifstofu hans og semur við þá aðila sem falið er að

annast verkefni fyrir sjóðinn samkvæmt þeirri stefnu og fyrirmælum sem stjórn sjóðsins hefur gefið.

5. gr.

- 5.1. Framkvæmdastjóri annast daglegan rekstur sjóðsins í umboði stjórnar og skal hann fara eftir þeirri stefnu og fyrirmælum sem sjóðstjórnin hefur gefið. Ráðstafanir, sem eru óvenjulegar eða mikils háttar, getur framkvæmdastjóri aðeins gert samkvæmt heimild frá sjóðstjórn.
- 5.2. Framkvæmdastjóra er óheimilt, nema að fengnu leyfi stjórnar, að sitja í stjórn atvinnufyrirtækja eða taka þátt í atvinnurekstri að öðru leyti. Eignarhlutur í fyrirtæki telst þátttaka í atvinnurekstri nema um sé að ræða óverulegan hlut sem ekki veitir bein áhrif á stjórn þess.

6. gr.

- 6.1. Um almennt hæfi stjórnarmanna og framkvæmdastjóra fer samkvæmt gildandi lögum á hverjum tíma, nú 1. til 4. mgr. 31. gr. laga nr. 129/1997.
- 6.2. Um hæfi stjórnarmanna, framkvæmdastjóra og annarra starfsmanna sjóðsins til meðferðar máls fer eftir efnisreglum hliðstæðum þeim sem eru í II. kafla stjórnsýslulaga nr. 37/1993.
- 6.3. Stjórnarmenn, framkvæmdastjóri, endurskoðendur og aðrir starfsmenn sjóðsins eru bundnir þagnarskyldu um allt það sem þeir fá vitneskju um í starfi og leynt á að fara samkvæmt lögum eða eðli máls. Þagnarskylda helst þótt látið sé af starfi.
- 6.4. Stjórnarmenn og starfsmenn sjóðsins skulu ekki sitja í stjórnnum atvinnufyrirtækja í umboði hans. Stjórnarmönnum og framkvæmdastjóra er jafnframt óheimilt að sitja í stjórnnum fyrirtækja sem sjóðurinn á hlut í. Starfsmenn sjóðsins geta þó tekið sæti í stjórnnum, fjárfestingarráðum og ráðgjafarráðum fyrirtækja sem stofnuð eru til að sinna sérstökum þáttum í starfsemi sjóðsins eða fyrirtækjum, sem sjóðurinn á hlut í, og hafa eingöngu fjárvörslu og fjármálaumsýslu að markmiði.
- 6.5. Skipunaraðilar stjórnar skulu tryggja að stjórn sjóðsins í heild verði þannig samsett að hún búi yfir nægilegri þekkingu og reynslu til þess að rækja hlutverk sitt og geti sinnt málefnum sjóðsins af skilvirkni og heilindum sem og að kynjadreifing stjórnarmanna sé jöfn.
- 6.6. Stjórnarmaður getur hvenær sem er sagt starfa sínum lausum. Uppfylli stjórnarmaður ekki lengur skilyrði laga, samþykka þessa eða annarra gildandi reglna er varða stjórnarstörf og/eða brýtur gegn starfsskyllum sínum sem stjórnarmaður sjóðsins skal honum skylt að segja starfi sínu lausu.
- 6.7. Láti stjórnarmaður af störfum áður en skipunartíma hans lýkur tekur varamaður hans sæti í stjórn sjóðsins í hans stað þar til skipunaraðili hefur skipað nýjan aðalmann í stjórn. Nýr stjórnarmaður situr út kjörtímabil fráfarandi stjórnarmanns.

7. gr.

- 7.1. Stjórn sjóðsins skipar starfsnefnd, sem á vegum hennar fjallar um álitamál, sem upp koma um viðmiðunarlaun fyrir lífeyri skv. 58., 59. og 77. grein. Í þeim tilvikum sem stjórninni ber að ákveða viðmiðunarlaun til greiðslu iðgjalda, skv. grein 24.2. og til greiðslu lífeyris, skv. grein 58.2. eða skv. grein 81.1. samþykka þessara getur stjórnin falið starfsnefndinni að gera tillögur til stjórnar um viðmiðunarlaun.
- 7.2. Starfsnefnd skal skipuð sjö mönnum. Tveir tilnefndir af fulltrúum fjármálaráðherra í stjórn sjóðsins, einn tilnefndur af fulltrúum BSRB, einn tilnefndur af fulltrúa BHM, einn af fulltrúa

Kí og einn af stjórn Félags íslenskra hjúkrunarfræðinga. Framkvæmdastjóri sjóðsins, eða starfsmaður tilnefndur af framkvæmdastjóra, á jafnframt sæti í nefndinni.

7.3. Starfsnefndarfundir skal halda reglulega og halda skal gerðarbók. Fundargerðir starfsnefndar skulu lagðar fyrir stjórn sjóðsins til staðfestingar.

8. gr.

8.1. Við lífeyrissjóðinn skal starfa endurskoðunardeild eða sjálfstætt starfandi eftirlitsaðili sem annast innri endurskoðun. Stjórn sjóðsins ræður forstöðumann endurskoðunardeildar eða semur við sjálfstætt starfandi eftirlitsaðila.

8.2. Sjálfstætt starfandi eftirlitsaðili getur verið löggiltur endurskoðandi eða sá sem hlotið hefur viðurkenningu Fjármálaeftirlitsins.

8.3. Innri endurskoðun skal vera hluti af skipulagi lífeyrissjóðsins og þáttur í eftirlitskerfi hans.

9. gr.

9.1. Endurskoðunardeild eða eftirlitsaðili lífeyrissjóðsins skv. 1. mgr. 34. gr. laga nr. 129/1997 skal m.a. annast eftirfarandi verkefni:

a. hafa eftirlit með að skráning iðgjalda og lífeyrisréttinda sé samkvæmt lögum og samþykktum sjóðsins,

b. hafa eftirlit með að lífeyrisréttindi séu reiknuð í samræmi við lög og samþykktir sjóðsins,

c. gera tillögu til stjórnar um skipulagningu innri endurskoðunar og annast sérstakar úttektir á virkni innra eftirlits,

d. hafa eftirlit með að í viðskiptum með eignir lífeyrissjóðs sé endurgjald fyrir þær innt af hendi innan eðlilegra tímamarka,

e. hafa eftirlit með því að fjárfestingarstefnu sé fylgt og að ávöxtun eigna sé eðlileg,

f. hafa eftirlit með að iðgjöldum og öðru ráðstöfunarfé lífeyrissjóðs sé ráðstafað í samræmi við lög og samþykktir sjóðsins.

Upplýsingaskylda og samskipti við sjóðsaðila

10. gr.

10.1. Stjórn sjóðsins skal ár hvert semja skýrslu þar sem gerð verði grein fyrir helstu atriðum í starfsemi sjóðsins, eignum sjóðsins og skuldbindingum hans og öðrum þáttum sem upplýsandi eru fyrir sjóðfélaga.

11. gr.

11.1. Fyrir lok júní ár hvert skal stjórn lífeyrissjóðsins boða til ársfundar. Auglýsa skal fundinn í dagblaði, útvarpi eða á annan sannanlegan hátt með a.m.k. 14 daga fyrirvara. Allir sjóðfélagar og fulltrúar launagreiðenda eiga rétt til fundarsetu á ársfundinum með umræðu- og tillögurétti. Á fundinum verði, eftir því sem við á, gerð grein fyrir skýrslu stjórnar, ársreikningum, tryggingafræðilegum úttektum, fjárfestingarstefnu, ákvörðun um stjórnarlaun og breytingum á samþykktum sjóðsins sem ekki leiða af ófrávíkjanlegum ákvæðum laga eða reglugerða.

11.2. Stjórn sjóðsins er heimilt að boða til aukaársfundar telji hún þess þörf. Ákvæði greinar 11.1. eiga við um aukaársfund eftir því sem við á.

12. gr.

- 12.1. Sjóðurinn skal eigi sjaldnar en tvisvar á ári senda greiðandi sjóðfélögum A-deildar og séreignardeilda yfirlit um iðgjaldagreiðslur ásamt upplýsingum um áunninn lífeyrisrétt og um væntanlegan lífeyrisrétt þar sem því verður við komið. Eigi sjaldnar en einu sinni á ári skal senda samskonar yfirlit til greiðandi sjóðfélaga B-deildar. Yfirlitinu skal fylgja áskorun til sjóðfélaga um að gera án tafar athugasemdir, ef vanhöld eru á iðgjaldaskilum. Sjóðnum er heimilt að skila yfirlitum til sjóðfélaga með rafrænum hætti nema þeir óski sérstaklega eftir þeim á pappíriformi.
- 12.2. Ennfremur skal sjóðurinn upplýsa sjóðfélaga um lífeyrisréttindi þeirra á vefsíðu sjóðsins og kynna þeim samþykktir sjóðsins, fjárfestingarstefnu hans og annað, sem snertir réttindi sjóðfélaga, varðveislu þeirra og tryggingu og fjárhag sjóðsins.

II. KAFLI

Sjóðsaðild

Almennt

13. gr.

- 13.1. Sjóðfélagar Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins eru þeir einstaklingar, sem greiða iðgjald til sjóðsins, sem njóta eftirlauna eða örorkulífeyris úr sjóðnum og þeir einstaklingar sem með iðgjaldagreiðslum hafa áunnið sér rétt í sjóðnum en greiða ekki lengur iðgjald og hafa ekki hafið töku lífeyris úr sjóðnum.

A-deild

14. gr.

- 14.1. Um aðild að A-deild sjóðsins fer eftir því sem hér segir:
- Sjóðfélagar í A-deild eru þeir starfsmenn ríkisins sem náð hafa 16 ára aldri og og fá greidd laun á grundvelli kjarasamninga samkvæmt lögum nr. 94/1986, um kjarasamninga opinberra starfsmanna, á grundvelli launaákvæðana samkvæmt lögum um kjararáð eða samkvæmt lögum um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins. Heimilt er þó að semja um í kjarasamningi að tilteknir hópar starfsmanna ríkisins, sem uppfylla þessi skilyrði, greiði í aðra lífeyrissjóði. Ákvæði 1. máls. á jafnframt við um forseta Íslands, ráðherra og alþingismenn.
  - Félagsmenn Kennarasambands Íslands, skulu eiga rétt til aðildar að A-deild sjóðsins nema sérstaklega sé kveðið á um annað í kjarasamningi.
  - Þeir sem aðild áttu að sjóðnum í lok maí 2017 og starfa hjá grunnskólum við annað en kennslu eða skólastjórn og þeir sem störfuðu hjá skólaskrifstofum eiga rétt til að vera í A-deild á meðan þeir gegna þeim störfum.
  - Hjúkrunarfræðingar, sem vinna hjúkrunarstörf í þjónustu sveitarfélaga eða við opinberar stofnanir eða heilbrigðisstofnanir, skulu eiga rétt til aðildar að A-deild sjóðsins nema sérstaklega sé kveðið á um annað .
  - Hjúkrunarfræðingar, sem áttu skylduaðild að Lífeyrissjóði hjúkrunarkvenna við árslok 1996, eiga rétt til að vera í A-deild sjóðsins, óski þeir eftir því, á meðan þeir gegna störfum, sem veitt hefðu skylduaðild að Lífeyrissjóði hjúkrunarkvenna.
- 14.2. Heimild til aðildar með samþykki launagreiðanda:
- Félagsmönnum aðildarfélaga BSRB, aðildarfélaga Bandalags háskólamanna eða Kennarasambands Íslands er heimilt að eiga aðild að A-deild sjóðsins. Jafnframt er félagsmönnum í stéttarfélögum sem eru utan fyrrgreindra bandalaga en ráðnir eru í

- starf sem launað er samkvæmt kjarasamningum á grundvelli laga nr. 94/1986, um kjarasamninga opinberra starfsmanna, heimilt að eiga aðild að A-deild sjóðsins.
- b. Starfsmönnum ríkisins og ríkisstofnana sem eru utan stéttarféлага en taka laun, sem ákveðin eru með hliðsjón af kjarasamningum opinberra starfsmanna eða á grundvelli launaákvæðana samkvæmt lögum um kjararáð, er heimilt að eiga aðild að A-deild sjóðsins.
  - c. Starfsmönnum sveitarféлага og stofnana þeirra og starfsmönnum sameignarstofnana ríkis og sveitarféлага, sem eru vegna eðlis starfa sinna utan stéttarféлага en taka laun sem ákveðin eru með hliðsjón af kjarasamningum opinberra starfsmanna eða ákvörðunum kjararáðs, er heimilt að eiga aðild að A-deild sjóðsins.
- 14.3. Heimild til aðildar að fengnu samþykki stjórnar og með samþykki launagreiðanda.
- a. Stjórn sjóðsins getur auk fyrrgreindra í sérstökum tilvikum veitt þeim aðild að A-deild sem eiga þess ekki kost að vera í stéttarfélagi eða eru vegna eðlis starfs síns utan stéttarféлага. Heimild þessari skal einkum beitt í þeim tilvikum þegar launagreiðandi tryggir verulegan hluta starfsmanna sinna hjá sjóðnum.
- 14.4. Aðrir:
- a. Einstaklingi, sem fengið hefur heimild til áframhaldandi aðildar að Lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins vegna niðurlagningar á stöðu eða starfi, sbr. grein 16.1.e., er heimilt að greiða iðgjald til A-deildar sjóðsins, enda falli þá niður réttur hans til að greiða iðgjald til B-deildar af launum fyrir það starf.
  - b. Þeir sem fengið höfðu aðild að A-deild sjóðsins fyrir 7. júlí 2005 en uppfylla ekki framangreind aðildarskilyrði skulu halda aðildinni meðan þeir gegna starfi hjá sama launagreiðanda og greitt hefur fyrir þá til deildarinnar.
  - c. Sjóðfélagar, sem misst hafa vinnu sem greitt var iðgjald vegna til A-deildar sjóðsins og eiga af þeim sökum rétt til greiðslu atvinnuleysisbóta, eiga rétt til þess að greitt sé af atvinnuleysisbótum til A-deildar enda geri þeir samhliða skil á þeim mismun sem er á mótframlagi sem greitt er af Atvinnuleysistryggingarsjóði og iðgjaldi sem launagreiðanda ber að skila til A-deildar á hverjum tíma samkvæmt grein 20.2. Sjóðfélagi sem ekki gerir skil á mismun samkvæmt framangreindu, innan fjögurra vikna frá gjalddaga iðgjalda, fyrirgerir rétti sínum til að greiða af atvinnuleysisbótum til A-deildar og skal sjóðurinn eftir atvikum endurgreiða Atvinnuleysistryggingarsjóði þau iðgjöld sem borist hafa eða flytja þau í annan lífeyrissjóð.

B-deild

15. gr.

- 15.1. Iðgjaldagreiðslur vegna allra sjóðféлага til ársloka 1996 skulu varðveittar í B-deild sjóðsins og á henni hvíla allar skuldbindingar vegna þeirra lífeyrisréttinda sem áunnust með þeim. Um réttindi þeirra sjóðféлага í B-deild, sem völdu fyrir 1. janúar 1997 aðild að A-deild, fer eftir þeim reglum sem gilda um geymdan rétt í B-deildinni.

16. gr.

- 16.1. Aðild að B-deild sjóðsins frá 1. janúar 1997 getur, eftir því sem hér greinir, tekið til þeirra starfsmanna, sem eru skipaðir, settir eða ráðnir til a.m.k. eins árs eða ráðnir með minnst þriggja mánaða uppsagnarfresti í eigi minna en hálf starf enda hafi iðgjald verið greitt til deildarinnar óslitið frá þeim tíma.:
- a. Sjóðfélagar LSR, sem greiddu iðgjald til sjóðsins eða áunnu sér réttindi án iðgjaldagreiðslu við árslok 1996, eiga rétt til aðildar að B-deild sjóðsins á meðan þeir

- gegna störfum hjá ríkinu. Heimild þessi nær einnig til þeirra sjóðfélaga, sem áttu aðild að sjóðnum í árslok 1996 vegna starfa hjá öðrum, en ráðast til ríkisins eftir þann tíma sbr. þó grein 18.2.
- b. Kennarar og skólastjórnendur við grunnskóla, sem voru í starfi við árslok 1996, eiga rétt til aðildar að B-deild sjóðsins á meðan þeir starfa við grunnskóla sem reknir eru af sveitarfélögum.
  - c. Þeir sem starfa hjá grunnskólum sveitarfélaga við annað en kennslu eða skólastjórnun, þeir sem starfa hjá skólaskrifstofum og hjá Sjúkrahúsi Reykjavíkur og aðild áttu að sjóðnum skv. bráðabirgðaákvæðum laga nr. 156/1995 og laga nr. 141/1996, eiga rétt til aðildar að B-deild sjóðsins meðan þeir gegna þessum störfum.
  - d. Launagreiðendum, sem fengið höfðu heimild fyrir árslok 1996 til að greiða iðgjald til sjóðsins fyrir starfsmenn sína, er heimilt að greiða iðgjald til B-deildar sjóðsins fyrir þá sömu starfsmenn. Heimild þessi nær einnig til þeirra starfsmanna þessara launagreiðenda, sem áttu aðild að sjóðnum í árslok 1996 vegna starfa hjá öðrum en ráðast til þeirra eftir þann tíma sbr. þó grein 18.2. Hafi sjóðfélagi lokið iðgjaldagreiðslu fyrir árslok 1996 en áfram áunnið sér réttindi án iðgjaldagreiðslu vegna starfa hjá launagreiðanda sem um ræðir í þessari málsgrein skal hann halda sama rétti til réttindaávinnslu hjá B-deild sjóðsins.
  - e. Sé staða eða starfi sjóðfélaga lagður niður á hann rétt til að vera áfram í sjóðnum og greiða iðgjald til B-deildar sjóðsins, í sama hlutfalli og heildariðgjöld sjóðfélaga eru á hverjum tíma, með þeim hætti sem um ræðir í grein 24.3.
  - f. Hjúkrunarfræðingar sem voru sjóðfélagar í Lífeyrissjóði hjúkrunarfræðinga í lok árs 2017 skulu eiga rétt til aðildar að B-deild á meðan þeir gegna störfum hjá launagreiðendum sem getið er um í g-lið. Þrátt fyrir ákvæði greinar 16.1. skulu þeir hjúkrunarfræðingar sem greiddu af minna en 50% starfshlutfalli á árinu 2017 halda rétti til aðildar að B-deild á meðan þeir gegna störfum hjá launagreiðendum skv. g-lið.
  - g. Launagreiðendur, sem fengið hafa heimild fyrir árslok 2017 til að greiða iðgjald fyrir hjúkrunarfræðinga til Lífeyrissjóðs hjúkrunarfræðinga, hafa áfram sömu heimild til að greiða iðgjald til B-deildar fyrir þá hjúkrunarfræðinga sem greiddu iðgjald til Lífeyrissjóðs hjúkrunarfræðinga á árinu 2017.
- 16.2. Fyrrum starfsmenn Lánasjóðs sveitarfélaga, sem aðild áttu að B-deild þann 1. janúar 2005 og voru í störfum sem fluttust til Sambands íslenskra sveitarfélaga og halda þeim áfram eiga rétt til áframhaldandi aðildar að B-deild meðan þeir gegna þar störfum sem uppfylla almenn aðildarskilyrði að sjóðnum.
- 16.3. Stjórn sjóðsins er með samþykki fjármálaráðherra heimilt að veita sjóðfélagi sem fær launalaust leyfi frá störfum til að starfa hjá alþjóðastofnun, sem Ísland á aðild að samkvæmt lögum eða fjölþjóðlegum samningum, rétt til að greiða áfram iðgjald til B-deildar sjóðsins á starfstíma hans hjá viðkomandi alþjóðastofnun, enda hafi hann átt aðild að B-deildinni er hann hóf störf erlendis og njóti ekki lífeyrisréttar hjá viðkomandi alþjóðastofnun. Stjórn sjóðsins skal ákveða viðmiðunarlaun fyrir starfið með hliðsjón af 6. mgr. 23. gr. laga nr. 1/1997.

Aðild vegna niðurlagningar á starfi

17. gr.

- 17.1. Ef sjóðfélagi sem fengið hefur aðild að sjóðnum skv. grein 16.1.e. lætur iðgjaldagreiðslur falla niður í þrjá mánuði eða lengur skal litið svo á að viðkomandi hafi fallið frá rétti sínum

til áframhaldandi aðildar að sjóðnum. Aðili hefur þó jafnan rétt til aðildar að nýju hefji hann iðgjaldaskil eigi síðar en tólf mánuðum frá því að iðgjaldagreiðslur féllu niður. Þegar iðgjöld hafa fallið niður skal iðgjaldatími stytur sem því nemur.

- 17.2. Sjóðfélagi með aðild að sjóðnum á grundvelli greinar 16.1.e. getur lagt fram skriflega beiðni þess efnis að fá að greiða af lægra starfshlutfalli en starf það var sem rekja má aðild hans að sjóðnum til. Starfshlutfall má þó aldrei fara niður fyrir hálf starf. Aðili sem hefur fengið slíka heimild á jafnan rétt til að hefja iðgjaldagreiðslur að nýju af því starfshlutfalli sem hann gegndi í því starfi sem lagt var niður en þó aldrei með afturvirkum hætti.
- 17.3. Hefji sjóðfélagi með aðild að sjóðnum á grundvelli greinar 16.1.e. starf sem fylgir aðild að sjóðnum fellur niður réttur til aðildar sem rekja má til niðurlagningar starfs. Láti sjóðfélagi af hinu nýja starfi innan tveggja ára er honum heimilt að hefja iðgjaldagreiðslur til sjóðsins að nýju vegna þess starfs sem lagt var niður.

18. gr.

- 18.1. Sjóðfélagi í B-deild getur eingöngu hafið greiðslur til A-deildar ef hann skiptir um starf, enda uppfylli hið nýja starf hans aðildarskilyrði að sjóðnum eða ef iðgjaldagreiðslur hans hafa fallið niður af öðrum ástæðum í tólf mánuði eða lengur.
- 18.2. Séu ekki greidd iðgjöld vegna sjóðfélaga til B-deildar eftir árslok 1996 fellur réttur hans til að greiða iðgjald til B-deildar niður upp frá því enda eigi eftirfarandi ekki við:
- Formlegu ráðningarsambandi sjóðfélaga og launagreiðanda hans hafi ekki verið slitið.
  - Sjóðfélagi hefji starf sem veitir rétt til aðildar að deildinni skv. 16. grein eigi síðar en 12 mánuðum frá því að iðgjaldagreiðslur féllu niður.

III. KAFLI

Iðgjöld til A-deildar

19. gr.

- 19.1. Sjóðfélagi skal greiða 4% af gjaldstofni, sbr. 21. grein, sem iðgjald til A-deildar sjóðsins frá því að hann fær aðild að deildinni þar til að hann lætur af starfi, sem gerir honum skylt að greiða til hennar, hann hættir að greiða iðgjald vegna starfs, sem heimilur honum aðild að sjóðnum, launagreiðandi sem samþykkja þarf aðild að deildinni hættir iðgjaldagreiðslum eða til loka þess mánaðar þegar hann nær 70 ára aldri. Launagreiðanda ber að halda iðgjöldum launþega eftir af launum hans og standa sjóðnum skil á þeim mánaðarlega. Gjaldalagi iðgjalda hvers mánaðar er 10. næsta mánaðar. Eigi greiðsla sér ekki stað innan þess mánaðar skal innheimta vanskilavexti á vangreidd iðgjöld frá gjaldalagi til greiðsludags samkvæmt ákvæðum gildandi vaxtalaga.

20. gr.

- 20.1. Iðgjald launagreiðenda til A-deildar skal reiknast af sama gjaldstofni og iðgjald sjóðfélagans, fyrir sama tímabil og skal það greitt sjóðnum á sama tíma.
- 20.2. Iðgjald launagreiðenda til A-deildar er að lágmarki 11,5% af gjaldstofni. Sjóðfélagi er heimilt að ráðstafa allt að 3,5% iðgjaldi launagreiðanda í tilgreinda séreignardeild, sbr. XII kafla samþykka þessara.

21. gr.

- 21.1. Gjaldstofn fyrir iðgjald til A-deildar skal reiknað af heildarfjárhæð greiddra launa og endurgjalds fyrir hvers konar vinnu, starf og þjónustu vegna þess starf sem veitir sjóðfélaga aðild að sjóðnum. Stofn til iðgjalds skal vera allar tegundir launa eða þóknana fyrir störf sem skattskyld eru skv. 1. mgr. 1. tölul. A-liðar 7. gr. laga nr. 90/2003, um tekjuskatt. Til gjaldstofns skal þó ekki telja hlunnindi sem greidd eru í fríðu, svo sem fatnað, fæði og húsnæði, eða greiðslur sem ætlaðar eru til endurgreiðslu á útlögðum kostnaði, t.d. ökutækjastyrki, dagpeninga og fæðispeninga.
- 21.2. Iðgjald til lágmarkstryggingarverndar er það iðgjald sem þarf til að standa undir þeirri lágmarkstryggingavernd sem sjóðnum ber að veita samkvæmt 4. gr. laga númer 129/1997 fyrir greiðslu lágmarksiðgjalds til lífeyrissjóðs samkvæmt 2. gr. sömu laga. Útreikningur á lágmarkstryggingavernd miðast við að iðgjald sé greitt í 40 ár og er miðað við að inngreiðslur hefjist við 25 ára aldur.

IV. KAFLI

Iðgjöld til B-deildar

22. gr.

- 22.1. Sjóðfélagi skal greiða 4% af gjaldastofni, sbr. 24. grein, sem iðgjald til B-deildar sjóðsins frá því að hann fær aðild að deildinni. Greiðsla iðgjalda sjóðfélaga fellur niður þegar:
- Sjóðfélagi lætur af starfi, sem veitir rétt til aðildar að deildinni, hefur iðgjaldagreiðslur til A-deildar eða hættir aðild að B-deild af öðrum ástæðum.
  - Sjóðfélagi hefur greitt til B-deildar að meðtöldum fyrri greiðslutíma til LSR í samtals 32 ár. Sjóðfélagi, sem gegnt hefur hlutastarfi, er heimilt að greiða iðgjöld til sjóðsins allt að því marki að það jafngildi iðgjöldum af launum fyrir fullt starf í 32 ár.
  - Sjóðfélagi hefur töku eftirlauna sbr. grein 60.a.
  - Þegar samanlagður lífaldur og iðgjaldagreiðslutími er orðinn 95 ár hafi sjóðfélagi valið 95 ára reglu til töku eftirlauna sbr. grein 60.b.
- 22.2. Launagreiðanda ber að halda iðgjöldum eftir af launum sjóðfélaga og greiða þau sjóðnum innan tveggja vikna frá útborgun þeirra.
- 22.3. Sjóðfélagi, sem fengið hefur samþykki stjórnar fyrir áframhaldandi aðild að sjóðnum skv. grein 16.1.e., ber sjálfur ábyrgð á fullum iðgjaldaskilum til sjóðsins.

23. gr.

- 23.1. Iðgjald launagreiðenda til B-deildar skal vera 8% af sama gjaldastofni og iðgjald sjóðfélagans og skal greitt sjóðnum á sama tíma og það. Þó skal iðgjald launagreiðanda vera 12% af gjaldstofninum vegna þeirra sjóðfélaga, sem hætt hafa að greiða iðgjöld til sjóðsins skv. greinum 22.1.b. eða 22.1.d.
- 23.2. Auk iðgjalds skv. grein 23.1. skulu sveitarfélög greiða viðbótariðgjald, 7,5% af sama stofni, vegna kennara og skólastjórna grunnskóla, sem ávinna sér lífeyrisrétt hjá deildinni. Viðbótariðgjaldi þessu skal haldið sérgreindu í reikningum og ráðstafað eins og ákveðið er í 92. grein.

24. gr.

- 24.1. Gjaldstofn fyrir iðgjald til B-deildar sjóðsins skal vera þau föstu laun fyrir dagvinnu, persónuuppbót og orlofsuppbót sem starfi sjóðfélaga fylgja á hverjum tíma samkvæmt kjarasamningum eða kjaraákvörðunum á grundvelli laga nr. 94/1986, um kjarasamninga opinberra starfsmanna og laga nr. 47/2006 um kjararáð.

- 24.2. Taki sjóðfélagi ekki laun samkvæmt kjarasamningum eða kjaraákvörðunum eins og að framan greinir skulu iðgjöld greidd af viðmiðunarlaunum, sem stjórn sjóðsins ákveður. Viðmiðunarlaunin skulu svara til þeirra launa, sem greidd eru fyrir dagvinnu í sambærilegum störfum skv. framangreindum kjarasamningum eða launaákvörðunum kjararáðs.
- 24.3. Gjaldstofn fyrir iðgjald þeirra, sem fengið hafa heimild til áframhaldandi aðildar að Lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins vegna niðurlagningar á stöðu eða starfi, skv. grein 16.1.e. skal vera þau laun sem hann hafði og greitt var af þegar staða hans var lögð niður eða eftir atvikum þegar biðlaunagreiðslum lýkur. Eftir það taki þau laun breytingum til samræmis við meðalbreytingar, sem verða á launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu sbr. 75. grein.
- 24.4. Aðild á grundvelli niðurlagningar á starfi tekur ekki gildi fyrr en launagreiðslum eða biðlaunagreiðslum fyrir hið niðurlagða starf lýkur eða þær hafa skerst. Ef sjóðfélagi fær greidd biðlaun sem nemur mismun á launum fyrir hið niðurlagða starf og launum fyrir hið nýja starf ber að miða upphafstíma aðildar á grundvelli niðurlagningar á starfi við þann tíma sem biðlaunagreiðslur hófust. Sjóðfélagi ber ábyrgð á iðgjaldaskilum á þeim mismun sem myndast á iðgjöldum sem fyrri launagreiðandi greiðir af biðlaunum og þeim iðgjöldum sem greiða ber.
- 24.5. Hafi vaktavinnumaður fengið heimild til áframhaldandi aðildar að sjóðnum vegna niðurlagningar á stöðu eða starfi, skv. grein 16.1.e. skal reikna iðgjald af vaktaálagi í hlutfalli við meðaltals réttindaávinning vegna vaktaálags síðustu þriggja ára fyrir niðurlagningu starfs. Hafi sjóðfélaginn ekki stundað vaktavinnu í full þrjú ár fyrir niðurlagningu stöðu, skal reikna iðgjaldið út frá meðaltals réttindaávinningi þess tíma sem hann stundaði vaktavinnu á síðustu þremur árum. Iðgjaldagreiðslur vegna vaktáálags skulu taka breytingum til samræmis við meðalbreytingar sem verða á föstum launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu.
- 24.6. Hjá vaktavinnufólki, þ.e. sjóðfélögum, sem hafa vinnutíma sem hreyfist með reglubundnum hætti og eiga rétt til sérstaks viðbótarlífeyris, skal vaktaálag vera iðgjaldsstofn. Sama gildir um næturverði og starfsfólk sem hefur vinnuskyldu eingöngu á tímabilinu frá kl. 22.00 - 09.00 og skal þá álagsgreiðslan vera iðgjaldsstofn. Iðgjöldum skv. þessari málsgrein skal haldið aðgreindum frá öðrum iðgjöldum sjóðfélaga.

V. KAFLI

Fjárreiður

Ávöxtun fjármuna sjóðsins

25. gr.

- 25.1. Stjórn lífeyrissjóðsins skal móta fjárfestingarstefnu og ávaxta fé sjóðsins í samræmi við þær reglur og innan þeirra marka sem tilgreind eru í VII. kafla laga nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, með síðari breytingum. Stjórn lífeyrissjóðsins er heimilt að móta sérstaka fjárfestingarstefnu fyrir hverja deild í sjóðnum. Fjárfestingarstefna sjóðsins skal vera í samræmi við VII. kafla laga nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, með síðari breytingum.

26. gr.

- 26.1. Fjárfestingarstefna lífeyrissjóðsins skal byggð á flokkun eigna í samræmi við það sem mælt er fyrir um í VII. kafla laga nr. 129/1997, með síðari breytingum. Hver tegund

innlána og fjármálagerninga skal jafnframt sundurliðuð eftir því sem við á með tilliti til gjaldmiðlaááhættu og stærðar einstakra innlánsaðila eða verðbréfaútgefenda.

- 26.2. Lífeyrissjóðurinn skal senda upplýsingar um fjárfestingarstefnu sína fyrir komandi ár til Fjármálaeftirlitsins eigi síðar en 1. desember ár hvert.

27. gr.

- 27.1. Stjórn sjóðsins skal setja reglur um kaup á skuldabréfum sem tryggð eru með veði í fasteignum, þ.á.m. reglur um lán til sjóðfélaga.
- 27.2. Lífeyrissjóðnum er óheimilt að veita lán til stjórnarmanna, varamanna þeirra, starfsmanna sjóðsins, þeirra er framkvæma tryggingafræðilega athugun á hag sjóðsins eða maka þessara aðila, nema þeir séu félagar í sjóðnum og þá eftir þeim reglum sem gilda um lán til sjóðfélaga almennt.

Ársreikningur og endurskoðun

28. gr.

- 28.1. Reikningsár sjóðsins er almanaksárið. Stjórn sjóðsins og framkvæmdastjóri skulu semja ársreikning fyrir hvert reikningsár, sbr. ákvæði VIII. kafla laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Ársreikningur skal hafa að geyma, efnahagsreikning, fjárstreymisýfirlit, yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, yfirlit um tryggingafræðilega stöðu samtryggingardeilda, skýrslu stjórnar og skýringar. Ársreikningur skal gerður í samræmi við lög, reglur og settar reikningsskilareglur, eftir því sem við á og gefa glögga mynd af breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, fjárhagsstöðu og breytingu á handbæru fé.
- 28.2. Í ársskýrslu stjórnar skal koma fram yfirlit um starfsemi sjóðsins á árinu, svo og upplýsingar um atriði er mikilvæg eru við mat á fjárhagslegri stöðu sjóðsins og breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris á reikningsárinu sem ekki koma fram annars staðar í ársreikningnum.
- 28.3. Með ársreikningi lífeyrissjóðsins skal fylgja sú fjárfestingarstefna sem starfað er eftir. Jafnframt skal fylgja með úttekt á ávöxtun eignasafna síðasta árs.
- 28.4. Ársreikningur skal undirritaður af öllum stjórnarmönnum lífeyrissjóðsins og framkvæmdastjóra hans. Hafi einhver þeirra mótbárur fram að færa gegn ársreikningi skal hann gera grein fyrir því í áritun sinni.

29. gr.

- 29.1. Reikningar sjóðsins skulu endurskoðaðir af Ríkisendurskoðun. Endurskoðun skal vera lokið eigi síðar en fjórum mánuðum eftir lok reikningsárs.
- 29.2. Um endurskoðun hjá lífeyrissjóðnum gilda ákvæði VII. kafla laga um ársreikninga, eftir því sem við á.
- 29.3. Verði endurskoðandi var við verulega ágalla í rekstri lífeyrissjóðsins eða atriði er varða innra eftirlit, iðgjaldainnheimtu, greiðslutryggingar útlána, meðferð fjármuna eða önnur atriði sem veikt geta fjárhagsstöðu lífeyrissjóðsins, svo og ef hann hefur ástæðu til að ætla að lög, reglugerðir eða reglur sem gilda um starfsemina hafi verið brotnar, skal hann þegar í stað gera stjórn sjóðsins og Fjármálaeftirlitinu viðvart.
- 29.4. Ríkisendurskoðandi hefur rétt til að sitja stjórnarfundi þar sem fjallað er um ársreikning.

30. gr.

- 30.1. Senda skal Fjármálaeftirlitinu endurskoðaðan ársreikning lífeyrissjóðsins ásamt skýrslu stjórnar þegar eftir undirritun hans og eigi síðar en fjórum mánuðum eftir lok reikningsárs. Meginniðurstöður ársreiknings skal birta opinberlega og skulu þær liggja frammi á skrifstofu lífeyrissjóðsins og vera aðgengilegar fyrir sjóðfélaga.

Tryggingafræðileg athugun

31. gr.

- 31.1. Stjórn lífeyrissjóðsins skal árlega láta fara fram tryggingafræðilega athugun á fjárhag sjóðsins, sbr. IV. kafla reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.
- 31.2. Athuginin skal gerð samkvæmt ákvæðum reglugerðar nr. 391/1998 um almennar tryggingafræðilegar forsendur, m.a. um lífslíkur og ávöxtunarkröfu sem nota skal við núvirðingu framtíðariðgjalda og væntanlegs lífeyris sjóðsins. Athugun skv. grein 31.1. skal framkvæmd af tryggingafræðingi eða öðrum þeim sem hlotið hefur viðurkenningu Fjármálaeftirlitsins til slíks starfs, sbr. lög um váttryggingastarfsemi.
- 31.3. Fyrir 15. maí ár hvert skal senda Fjármálaeftirlitinu tryggingafræðilega athugun sem gerð er samkvæmt þessari grein.

32. gr.

- 32.1. Við tryggingafræðilega athugun á fjárhag og skuldbindingum A-deildar skal annars vegar reikna stöðu deildarinnar í heild og hins vegar skal reikna sérstaklega framtíðarskuldbindingar vegna þeirra sem rétt eiga á jafnri ávinnslu réttinda, sbr. 51. gr., og stöðu lífeyrisaukasjóðsins. Jafnframt skal eftir atvikum reikna sérstaklega skuldbindingar vegna þeirra sem byrjaðir eru að taka lífeyri fyrir 1. júní 2017 og þeirra sem eru 60 ára eða eldri á sama tíma þó svo þeir hafi ekki hafið töku lífeyris.
- 32.2. Hrein eign A-deildar til greiðslu lífeyris ásamt núvirði framtíðariðgjalda skal vera jafnhá núvirði væntanlegs lífeyris vegna þegar greiddra iðgjalda og framtíðariðgjalda. Áætlun um framtíðariðgjöld og væntanlegan lífeyri skal miðuð við sjóðfélaga á þeim tíma sem tryggingafræðileg athugun tekur mið af.
- 32.3. Leiði tryggingafræðileg athugun á A-deild í ljós að meiri frávik eru á milli eignarliða og lífeyrisskuldbindinga en kveðið er á um í 2. mgr. 39. gr. laga nr. 129/1997 er stjórn sjóðsins skylt, í samráði við tryggingafræðing sjóðsins, að gera nauðsynlegar breytingar á samþykktum sjóðsins. Stjórn sjóðsins er einnig heimilt, að höfðu samráði við tryggingafræðing sjóðsins og miðað við viðurkenndar tryggingafræðilegar forsendur, að gera breytingar á áunnum lífeyrisréttindum sjóðfélaga, enda þótt minni munur sé á eignum og skuldbindingum en tilgreint er í ofangreindu lagaákvæði. Staða sjóðsins, það er mismunur eigna og skuldbindinga samkvæmt tryggingafræðilegri úttekt, skal þó ætíð vera jákvæð eftir aukningu réttinda, bæði þegar litið er til áunninna réttinda og heildarréttinda. Breytingarnar skal kynna á ársfundi sjóðsins og skrá í viðauka í samþykktir.
- 32.4. Komi til þess í ljósi tryggingafræðilegrar stöðu A-deildar að rétt sé að skerða eða auka réttindi, sbr. grein 32.3., skulu slíkar breytingar ekki taka til þeirra sem eiga réttindi í A-deild og náð höfðu 60 ára aldri fyrir 1. júní 2017 ásamt þeim sem höfðu hafið töku lífeyris á sama tíma. Ekki skal nýta höfuðstól varúðarsjóðs í þessu skyni heldur skal árlega gera upp fjárhagsleg áhrif með samningi A-deildar við ríkissjóð, sbr. ákvæði til bráðabirgða XII við lög nr. 1/1997.

32.5. Ákvæði greinar 32.4. tekur einnig til örorku-, maka- og barnalífeyrisþega sem hafa hafið töku lífeyris fyrir 1. júní 2017.

33. gr.

33.1. Við tryggingafræðilega athugun á fjárhag og skuldbindingum B-deildar skal jafnframt áætla þá fjárhæð sem launagreiðendur munu í framtíðinni endurgreiða sjóðnum vegna hækkunar á áður úrskurðuðum lífeyri sbr. 89. grein og á bakábyrgð ríkissjóðs sbr. 88. grein.

VI. KAFLI

Lífeyrisréttindi úr A-deild

Grundvöllur lífeyrisréttinda

34. gr.

- 34.1. Með greiðslum iðgjalda aflar sjóðfélagi sér réttinda til eftirlauna og örorkulífeyris og maka og börnum sínum rétt til maka- og barnalífeyris eftir því sem kveðið er á um í kafla þessum og réttindatöflum sjóðsins I til III sem birtar eru í viðauka við samþykktir þessar og eru hluti þeirra.
- 34.2. Tafla I fjallar um árleg lífeyrisréttindi frá 67 ára aldri fyrir hvert 10.000 króna iðgjald. Tafla II fjallar um lækkun ellilífeyris þegar taka lífeyris hefst fyrir 67 ára aldur eða hækkun eftir 67 ára aldur. Tafla III á eingöngu við um sjóðfélaga sem eiga réttindi í jafnri ávinnslu og fjallað er um hana í grein 52.3. Samanlögð réttindi sjóðfélaga hvert almanaksár mynda grundvöll lífeyrisréttinda hans.
- 34.3. Ávinnsla réttinda ræðst af aldri sjóðfélaga í lok þess launamánaðar sem iðgjald er greitt af til lífeyrissjóðsins samkvæmt töflu I í viðauka. Réttindin eru verðtryggð og breytast í samræmi við breytingar á vísitölu neysliverðs til verðtryggingar. Lífeyrisréttindin eru skilgreind í greinum 35. til og með 50. greinar, sbr. þó ákvæði þeirra greina sem fjalla um áframhaldandi jafna ávinnslu lífeyrisréttinda.
- 34.4. Áunnin lífeyrisréttindi skulu varðveitt í samræmi við gildandi reglur hverju sinni, þannig að lífeyrisgreiðslur verði samkvæmt uppsöfnuðum réttindum hvers réttindatímabils. Framreikningur skal hverju sinni vera samkvæmt þeim reglum sem gilda þegar réttur til lífeyris varð virkur. Samtala lífeyrisréttinda er summa áunninna lífeyrisréttinda og framreiknaðra lífeyrisréttinda, í þeim tilvikum sem það á við.
- 34.5. Þegar stjórn sjóðsins ákveður aukningu réttinda skulu þau vera greind frá öðrum réttindum. Réttindaaukning er ekki tekin með í framreikningi en hún reiknast að fullu í áunnum réttindum. Ákveði stjórnin lækkun á áunnum réttindum sjóðfélaga skal fara með réttindalækkunina á sama hátt og réttindaaukningu nema að lækkunin kemur til frádráttar áunnum réttindum. Breyting réttinda skv. framanskráðu skal færð í réttindabókhald sjóðsins miðað við síðasta mánuð þess tímabils sem tryggingafræðileg úttekt skv. 31. grein samþykta þessara tekur til. Hækkun eða lækkun lífeyrisgreiðslna getur fyrst tekið gildi frá og með næsta mánuði eftir að staðfesting Fjármálaráðuneytis þar að lútandi liggur fyrir.
- 34.6. Áunnin réttindi sjóðfélaga vegna iðgjalda til 1. júní 2017 skulu varðveitt samkvæmt þeim réttindareglum sem þá giltu, sbr. þó grein 32.3. Þau skulu umreiknuð til krónutölu miðað við þá vísitölu sem notuð var til að ákvarða grundvallarlaunin sem voru í gildi þegar

iðgjöldin voru skráð. Réttindin eru áfram verðtryggð og breytast í samræmi við breytingar á vísitölu neysluverðs til verðtryggingar.

Eftirlaun

35. gr.

- 35.1. Sjóðfélagi á aldrinum 60 til 80 ára, sem á réttindi í sjóðnum skv. 34. grein á rétt á ævilöngum eftirlaunum. Sjóðfélagi sem hefur töku eftirlauna 67 ára gamall fær réttindi samkvæmt töflu I.
- 35.2. Þegar sjóðfélagi hefur töku eftirlauna eftir 67 ára aldur hækkar upphæð eftirlauna samkvæmt töflu I eins og segir í töflu II fyrir hvern mánuð sem líður frá 67 ára aldri þar til taka eftirlauna hefst. Þannig getur sjóðfélagi frestað töku eftirlauna til allt að 80 ára aldurs gegn varanlegri hækkun mánaðalegra eftirlaunagreiðslna. Hækkun eftirlaunaréttindanna miðast við að verðmæti eftirlaunanna til æviloka sé hið sama og hjá þeim sem hefja töku eftirlauna 67 ára miðað við tryggingafræðilegar forsendur sjóðsins.
- 35.3. Þegar sjóðfélagi hefur töku eftirlauna fyrir 67 ára aldur lækkar upphæð eftirlauna samkvæmt töflu I eins og segir í töflu II fyrir hvern mánuð sem sjóðfélagann vantar upp á 67 ára aldur þegar taka eftirlauna hefst. Lækkun eftirlaunaréttindanna miðast við að verðmæti eftirlaunanna til æviloka sé hið sama og hjá þeim sem hefja töku eftirlauna 67 ára miðað við tryggingafræðilegar forsendur sjóðsins.
- 35.4. Haldi sjóðfélagi áfram að ávinna sér réttindi eftir að hann hefur töku eftirlauna skulu þau reiknuð skv. töflu I. Við 70 ára aldur sjóðfélagsins skulu eftirlaun hans endurskoðuð með tilliti til þessara réttinda. Sé sjóðfélagi á hálfum eftirlaunum við 70 ára aldur, sbr. grein 35.6., skulu þessi réttindi bætast við þegar hann hefur töku fullra eftirlauna.
- 35.5. Hefji sjóðfélagi töku eftirlauna fyrir 67 ára aldur er sú ákvörðun endanleg. Réttur til örorkulífeyris fellur því niður frá þeim tíma er greiðsla eftirlauna hefst.
- 35.6. Sjóðfélagi sem ekki hefur hafið töku eftirlauna hjá sjóðnum getur ákveðið að hefja töku á hálfum eftirlaunum hvenær sem er eftir að 60 ára aldri er náð og telst hann þá hafa ráðstafað þeim hluta eftirlaunaréttinda sinna, sbr. grein 35.5. Ákvæði greinar 35.3. skal gilda um þann hluta sem ráðstafað er fyrir 67 ára aldur. Ákvæði greinar 35.2. skal gilda um hinn frestaða hluta eftir að 67 ára aldri er náð.

Lögglumenn

36. gr.

- 36.1. Lögglumanni sem leystur er frá embætti sínu þegar hann er fullra 65 ára, skal reiknuð eftirlaun skv. 35. grein eftir því sem við á hverju sinni en þó þannig að eftirlaun skulu reiknuð eins og hann hefði starfað til 70 ára aldurs.
- 36.2. Við útreikning viðbótarréttinda til 70 ára aldurs fyrir virkan sjóðfélaga í A-deild samkvæmt þessari grein skal miðað við meðalréttindaávinning vegna lögglustarfa síðustu þrjú heilu almanaksárin fyrir töku eftirlauna.
- 36.3. Ákvæði greinar 35.2. um hækkun eftirlauna sjóðfélaga vegna frestunar á töku eftirlauna tekur ekki til þeirra sem taka eftirlauna skv. grein 36.1.
- 36.4. Lögglumaður sem á rétt á jafnri ávinnslu réttinda samkvæmt 51. grein, á einnig rétt á útreikningi réttinda í samræmi við grein 53.5.

Örorkulífeyrir

37. gr.

- 37.1. Sjóðfélagi, sem er yngri 67 ára og verður fyrir orkutapi, sem metið er 40% eða meira á rétt á örorkulífeyri úr sjóðnum í samræmi við áunnin réttindi skv. 35. grein, enda hafi hann greitt í lífeyrissjóð í a.m.k. tvö ár.
- 37.2. Réttur til örorkulífeyris stofnast aðeins ef sjóðfélagi hefur orðið fyrir tekjuskerðingu af völdum orkutapsins. Aldrei skal samanlagður örorkulífeyrir og barnalífeyrir skv. 48. grein vera hærri en sem nemur þeim tekjumissi sem sjóðfélaginn hefur sannanlega orðið fyrir sökum örorkunnar.
- 37.3. Til mats á því hvort tekjumissir hafi orðið vegna örorkunnar skal úrskurða sjóðfélaganum viðmiðunartekjur, sem skulu vera meðaltal tekna sjóðfélagans síðustu þrjú almanaksár fyrir orkutapið, sbr. 39. grein um framreikning. Sé þetta þriggja ára meðaltal sjóðfélaganum óhagstætt vegna sjúkdómsforfalla, náms, barneigna eða atvinnuleysis er sjóðsstjórn heimilt að leggja til grundvallar meðaltal tekna allt að 8 ár aftur í tímann í samræmi við reglu í grein 39.1.
- 37.4. Frá úrskurðardegi skulu viðmiðunartekjurnar taka breytingum í samræmi við breytingar sem verða á launavísitölu.
- 37.5. Við útreikning tekjumissis skal tekið tillit til atvinnutekna örorkulífeyrisþegans, lífeyris- og bótagreiðslna frá almannatryggingum og öðrum lífeyrissjóðum og kjarasamningsbundinna tryggingabóta sem hann nýtur vegna örorkunnar.
- 37.6. Trúnaðarlæknir skal ákvarða orkutap og hvenær það varð og til hve langs tíma það tekur að fengnum upplýsingum um heilsufarssögu og starfsorku umsækjanda aftur í tímann. Fyrstu þrjú árin eftir orkutapið skal mat þess aðallega miðað við vanhæfni sjóðfélaga til að gegna því starfi er hann hafði og aðild hans að sjóðnum er tengd. Að því tímabili loknu skal orkutap metið að nýju með tilliti til vanhæfni sjóðfélagans til að gegna almennum störfum.
- 37.7. Heimilt er, að fengnu áliti trúnaðarlæknis, að setja það skilyrði fyrir greiðslu örorkulífeyris að sjóðfélagi fari í endurhæfingu sem bætt gæti heilsufar hans.

38. gr.

- 38.1. Þegar skilyrði 37. greinar eru uppfyllt miðast hámark örorkulífeyris við áunninn lífeyrisrétt skv. 35. grein. Séu neðangreind skilyrði uppfyllt skal lífeyrir framreiknaður til 65 ára aldurs samkvæmt ákvæðum 39. greinar:
  - a. greitt iðgjöld til sjóðsins a.m.k. þrjú af undanfarandi fjórum almanaksárum og a.m.k. kr. 114.906 hvert þessara þriggja ára.,
  - b. greitt iðgjöld til sjóðsins a.m.k. 6 mánuði á undanfarandi 12 mánuðum,
  - c. ekki orðið fyrir orkutapi sem rekja megi til ofnotkunar áfengis, lyfja eða fíkniefna.
- 38.2. Eigi sjóðfélaginn jafnframt rétt á örorkulífeyri úr öðrum sjóði skal hann því aðeins njóta framreiknings réttinda úr þessum sjóði enda hafi hann síðast greitt iðgjöld til hans, sbr. þó ákvæði samkomulags um samskipti lífeyrissjóða.
- 38.3. Hafi sjóðfélaginn skipt um starf og af þeim sökum hafið iðgjaldagreiðslur til þessa sjóðs á síðustu 24 mánuðum fyrir orkutap, skal einungis reiknað með áunnum réttindum ef rekja má starfsskiptin til versnandi heilsufars.
- 38.4. Hafi sérstakar ástæður, svo sem aldur sjóðfélaga, búseta hans erlendis eða nám, orðið þess valdandi að hann hefur ekki getað uppfyllt tímaskilyrði þau sem nefnd eru í grein 38.1.a., er sjóðstjórn heimilt að stytta þann tíma sem þar er krafist, í tvö undanfarandi almanaksár, enda verði talið fullvíst að orsök örorku verði ekki rakin til tíma fyrir orkutap.

38.5. Hafi sjóðfélagi öðlast rétt til framreiknings sem fallið hefur niður vegna tímabundinnar fjarveru af vinnumarkaði vegna vinnu erlendis, náms, leyfis frá störfum, barneigna eða sambærilegra ástæðna skal framreikningsréttur stofnast á nýjan leik sex mánuðum frá því að hann hefur aftur störf og greiðslu iðgjalds.

39. gr.

39.1. Eigi sjóðfélagi rétt á framreikningi réttinda skv. 38. grein. skal sá lífeyrisréttur hans vera miðaður við meðaltal réttinda sjóðfélagsins næstu þrjú almanaksárin fyrir orkutapið. Telji sjóðstjórnin þetta þriggja ára meðaltal vera sjóðfélaganum óhagstætt vegna sjúkdómsforfalla, náms, barneigna eða atvinnuleysis, er henni heimilt að leggja til grundvallar meðaltal réttinda 8 ár aftur í tímann. Við útreikning meðaltal réttinda þessa tímabils skal hvorki taka tillit til þess árs sem lægst iðgjöld bárust vegna sjóðfélaga né þess árs sem iðgjaldsgreiðslur voru hæstar og reikna meðaltalið því af iðgjöldum þeirra 6 ára sem þá standa eftir.

39.2. Hafi sjóðfélagi haft skerta almenna starfsorku fyrir þann tíma er hann hóf iðgjaldagreiðslur til sjóðsins og meta má þá starfsorkuskerðingu 50% eða meira skal reikna meðaltal réttinda hans öll þau almanaksár sem hann hefur greitt iðgjald til sjóðsins. Skal þá í slíkum tilvikum miða framreikning við þetta meðaltal.

40. gr.

40.1. Nú hafa iðgjaldagreiðslur sjóðfélaga til lífeyrissjóða verið svo stopular að þær hafa fallið niður eða verið innan við 114.906 kr. á ári fleiri en eitt almanaksár eftir lok þess árs er sjóðfélagi náði 25 ára aldri og sennilegt má telja að vanheilsa, áfengisneysla eða notkun lyfja og fíkniefna hafi átt þátt í stopulum greiðslum, og skal þá framreikningstími stytur í hlutfallinu milli fjölda almanaksára sem iðgjaldagreiðslur hafa verið innan við 114.906 kr. á ári og fjölda almanaksára frá 25 ára aldri fram til orkutaps. Sama gildir ef stopular iðgjaldagreiðslur stafa af undanskoti frá greiðsluskyldu til lífeyrissjóða.

40.2. Nemi meðaliðgjaldið, sem miða skal framreikning við skv. 39. grein hærri fjárhæð en 1.378.877 kr., skal miða við meðaltalið í allt að 10 ár, en síðan til 65 ára aldurs skal í stað meðaltalsins reikna með kr. 1.378.877 í árlegt iðgjald að viðbættum helmingi þeirra réttinda sem umfram eru.

41. gr.

41.1. Örorkulífeyrir er sami hundradshluti af hámarksörorkulífeyri og orkutapið er metið. Örorkulífeyrir greiðist einungis ef orkutap og tekjumissir vegna orkutaps varir í þrjá mánuði eða lengri tíma. Örorkulífeyrir greiðist ekki fyrir fyrstu þrjá mánuðina eftir orkutap samhliða launagreiðslum. Ekki er greiddur örorkulífeyrir ef orkutap varir skemur en í sex mánuði.

41.2. Skyld er sjóðfélaga, sem sækir um örorkulífeyri úr sjóðnum eða nýtur slíks lífeyris, að láta stjórn sjóðsins í té allar þær upplýsingar um heilsufar sitt og tekjur, sem nauðsynlegar eru til að dæma um rétt hans til lífeyris.

41.3. Stjórn sjóðsins skal lækka eða fella niður örorkulífeyri þeirra sjóðfélaga sem fá starfsorku sína aftur að nokkru eða öllu leyti. Sömuleiðis ber henni að hækka örorkulífeyrinn ef örorkan vex til muna frá því sem hún var metin við fyrri ákvarðanir, enda hafi sjóðfélaginn á þeim tíma er örorkan óx ekki verið í starfi er veitti honum lífeyrisréttindi í öðrum lífeyrissjóði.

42. gr.

- 42.1. Örorkulífeyrir fellur niður við 67 ára aldur eða fyrr ef starfsorka eykst eða tekjur aukast þannig að skilyrðum 37. greinar er ekki lengur fullnægt. Eftirlaun skulu þá ákveðin þannig, að auk áunninna réttinda skal reikna að þeim hluta, er hundraðshluti örorku á hverjum tíma segir til um, réttindi, sem við úrskurð örorkulífeyris voru reiknuð sjóðfélaganum fram til 65 ára aldurs. Aldrei skal þó slík viðbót við áunnin réttindi vera meiri en svo að heildarréttindaávinnsla hvert almanaksár verði hærri en almennt tíðkast í starfsgrein hlutaðeigandi sjóðfélaga.

Makalífeyrir

43. gr.

- 43.1. Nú andast sjóðfélagi sem greitt hefur iðgjald til sjóðsins í að minnsta kosti 24 mánuði á síðustu 36 mánuðum eða 6 mánuði á síðustu 12 mánuðum eða sem naut eftirlauna eða örorkulífeyris úr sjóðnum og á þá eftirlifandi maki hans rétt á lífeyri úr sjóðnum eftir því sem hér segir:
- Eigi ekkert eftirfarandi tilvika við skal óskertur makalífeyrir skv. 45. grein greiddur í 36 mánuði og hálfur makalífeyri í 24 mánuði til viðbótar.
  - Láti sjóðfélagi eftir sig eitt barn eða fleiri innan 22 ára aldurs sem hann hefur átt með eftirlifandi maka sínum skal óskertur makalífeyrir greiddur fram að 22 ára aldri yngsta barnsins, enda sé það á framfæri makans. Kjörbarn þeirra veitir sama rétt og börn samkvæmt þessari grein.
  - Sé eftirlifandi maki öryrki og orkutapið metið a.m.k. 50% skal óskertur makalífeyrir greiddur meðan sú örorka varir, enda sé eftirlifandi maki yngri en 67 ára við fráfall sjóðfélagans. Eigi skal greiða lengur en til 67 ára aldurs samkvæmt þessum staflið.
  - Sé eftirlifandi maki sjóðfélaga fæddur fyrir 1. janúar 1945 skal greiða makalífeyri ótímabundið með þeim takmörkunum sem hér segir: Makalífeyrir skv. 45. grein skal lækka um 2% fyrir hvert ár sem makinn er fæddur frá 1. janúar 1925 til 1. janúar 1930, um 4% fyrir hvert ár, sem makinn er fæddur frá 1. janúar 1930 til 1. janúar 1935, um 6% fyrir hvert ár, sem makinn er fæddur frá 1. janúar 1935 til 1. janúar 1940 og um 8% fyrir hvert ár, sem makinn er fæddur frá 1. janúar 1940 til 1. janúar 1945. Eigi rétthafi skv. þessum lið betri rétt skv liðum a eða b skal reikna makalífeyri skv. þeim, en í framhaldi af því skal greiða makalífeyri skv. þessum lið.

44. gr.

- 44.1. Nú lætur sjóðfélagi ekki eftir sig maka og er þá stjórn sjóðsins heimilt að greiða lífeyri skv. greinum 43.1.a. til 43.1.c. til einstaklings sem sannanlega hefur annast heimili hins látna um langt árabíl fyrir andlát hans.

45. gr.

- 45.1. Óskertur makalífeyrir er 50% af eftirlauna- eða örorkulífeyrisréttindum sjóðfélagans, hvort sem gefur hærri rétt við fráfall. Veiti dauðsfallið hinum eftirlifandi maka jafnframt rétt til lífeyris úr öðrum sjóði skal hann því aðeins fá lífeyri úr þessum sjóði vegna ókomins tíma að hann hafi síðast greitt iðgjöld til hans, sbr. þó ákvæði samkomulags um samskipti lífeyrissjóða. Áunnin réttindi makalífeyrisþega skulu hverju sinni nema áunnum réttindum við úrskurð makalífeyris að viðbættum réttindum vegna:

- a. framreiknaðra réttinda sem ætla má að sjóðfélaginn hefði áunnið sér fram til 65 ára aldurs, reiknuð í samræmi við ákvæði 39. greinar.
- b. aukningar-eða skerðingarréttinda sem kann að hafa verið úthlutað eftir að taka makalífeyris hófst.
- c. hafi hinn látni notið örorkulífeyris frá sjóðnum bætast einnig við réttindi sem örorkulífeyrisþeginn kann að hafa unnið sér inn eftir úrskurð örorku.

46. gr.

- 46.1. Rétthafi samkvæmt þessari grein telst sá eða sú sem við andlátið var í hjúskap eða óvígðri sambúð með sjóðfélagi, enda hafi fjárfélagi ekki verið slitið fyrir andlát sjóðfélagsins. Með óvígðri sambúð er hér átt við sambúð karls og konu sem eiga sameiginlegt lögheimili, eru samvistum, eiga barn saman eða konan er þunguð eða sambúðin hefur varað samfleytt í a.m.k. í eitt ár. Sama gildir um einstaklinga af sama kyni. Réttur til makalífeyris fellur niður, ef makinn gengur í hjónaband á ný eða stofnar til sambúðar sem jafna má til hjúskapar, en gengur aftur í gildi ef síðara hjónabandinu er slitið án réttar til lífeyris.

Barnalífeyrir

47. gr.

- 47.1. Andist sjóðfélagi, sem greitt hefur iðgjöld í a.m.k. 24 mánuði á undanfarandi 36 mánuðum eða í 6 mánuði á undanförunum 12 mánuðum, notið eftirlauna eða örorkulífeyris við andlátið eða öðlast rétt til framreiknings skv. grein 38.1, og eiga þá börn hans og kjörbörn sem hann lætur eftir sig rétt á lífeyri úr sjóðnum til 22 ára aldurs. Veiti fráfall sjóðfélagsins börnunum jafnframt rétt til lífeyris úr öðrum lífeyrissjóði skal lífeyrir úr þessum sjóði þó bundinn því skilyrði að sjóðfélaginn hafi síðast greitt iðgjöld til þessa sjóðs, sbr. þó ákvæði samkomulags um samskipti lífeyrissjóða.
- 47.2. Fullur barnalífeyrir vegna fráfalls sjóðfélaga er 25.172 kr. með hverju barni fyrir hvern almanaxsmánuð. Fullur barnalífeyrir greiðist ef árleg iðgjöld áætluð í samræmi við 43. grein eru a.m.k. 229.813 kr. Séu áætluð iðgjöld lægri, lækkar barnalífeyrir frá sjóðnum hlutfallslega og fellur niður, ef árleg iðgjöld eru lægri en 114.906 kr.

48. gr.

- 48.1. Sé sjóðfélagi, sem uppfyllir skilyrði greina 38.1.a. og 38.1.b. úrskurðaður örorkulífeyrir úr sjóðnum vegna 100% örorku öðlast börn hans, fædd fyrir orkutap eða á næstu 12 mánuðum þar á eftir, svo og kjörbörn sem ættleidd hafa verið fyrir orkutap, sama rétt og börn látins sjóðfélaga njóta skv. 47. grein með þeirri undantekningu að fjárhæð fulls barnalífeyris fyrir hvern almanaxsmánuð er 18.879 kr. með hverju barni. Sé örorka skv. 37. grein metin lægri en 100% skal barnalífeyrir sjóðsins vera hlutfallslega lægri. Barnalífeyrir, sem greiddur er vegna örorku sjóðfélaga, fellur ekki niður þó að sjóðfélaginn nái eftirlaunaaldri.
- 48.2. Fósturbörn og stjúpbörn, sem sjóðfélagi hefur framfært að mestu eða öllu leyti, skulu eiga rétt á barnalífeyri skv. 47. og 48. grein. Skulu lífeyrisgreiðslur sjóðsins vegna slíkra barna vera hinar sömu og vera mundu ef um börn eða kjörbörn væri að ræða.
- 48.3. Barnalífeyrir vegna andláts greiðist til barnsins en barnalífeyrir vegna örorku greiðist til framfæranda barnsins til 18 ára aldurs þess, en eftir það til barnsins.

Almennt

49. gr.

- 49.1. Tímabil er iðgjaldagreiðslur hafa sannanlega fallið niður vegna veikinda eða atvinnuleysis reiknast ekki með þegar úrskurða skal hvort skilyrði um iðgjaldagreiðslutíma eru uppfyllt.
- 49.2. Fjárhæðir í kafla þessum skulu endurreiknaðar í byrjun hvers árs í samræmi við breytingu á vísitölu neysluverðs til verðtryggingar miðað við grunnvísitölu 438,5 stig í desember 2016. Barnalífeyrir skv. 47. og 48. grein breytist þó mánaðarlega.
- 49.3. Réttur til elli-, örorku- og makalífeyris fellur ekki niður þótt sjóðfélagi hætti iðgjaldagreiðslu. Rétturinn miðast þá einungis við áunnin réttindi.

50. gr.

- 50.1. Nú andast sjóðfélagi, sem hefur flutt sig úr B-deild sjóðsins í A-deild, eða að hann verður fyrir orkutapi, án þess að hafa greitt iðgjald til A-deildarinnar undanfarin þrjú almanaksár, og skal þá við framreikning réttinda vegna makalífeyris og örorkulífeyris miða við síðustu þrjú ár sem viðkomandi hefur greitt samtals til beggja deilda sjóðsins. Við mat á framreikningsfjárhæð vegna iðgjalda til B-deildarinnar skal miða við heildarlaun sjóðfélagsins á iðgjaldagreiðslutímanum, sem iðgjöld hefðu verið greidd af samkvæmt reglum um iðgjaldagreiðslu til A-deildarinnar.
- 50.2. Framreikningsréttur stofnast ekki hjá A-deild sjóðsins ef sjóðfélagi er metinn öryrki innan 24 mánaða eftir að hann hefur flutt sig úr B-deild sjóðsins í A-deild og orsök örorkunnar hafi verið kunn áður en sjóðfélagi skipti um deild

VII. KAFLI

Lífeyrisaukasjóður

Sjóðfélagar sem eiga rétt á jafnri ávinnslu réttinda

51. gr.

- 51.1. Þeir sjóðfélagar sem greiddu í A-deild einhvern tíma á síðustu 12 mánuðum fyrir 1. júní 2017 eiga rétt á jafnri ávinnslu réttinda, sbr. nánar ákvæði 52. greinar. Þeir sjóðfélagar sem starfa hjá öðrum launagreiðendum en ríkisaðilum og sveitarfélögum eiga þó aðeins þennan rétt að launagreiðandi þeirra greiði sérstakt iðgjald fyrir sjóðfélaga í samræmi við 55. grein.
- 51.2. Sjóðfélagi sem greiddi ekki iðgjald til A-deildar á síðustu 12 mánuðum fyrir 1. júní 2017, án þess þó að formlegu ráðningarsambandi hans og launagreiðanda sem tryggir starfsmenn sína hjá sjóðnum hafi verið slitið, hefur sama rétt og þeir sem falla undir grein 51.1.
- 51.3. Falli iðgjaldagreiðslur sjóðfélaga niður af öðrum ástæðum en segir í grein 51.2. til lengri tíma en tólf mánaða fellur réttur hans samkvæmt grein 51.1. niður til framtíðar.
- 51.4. Sjóðfélagar sem greiddu ekki iðgjald til sjóðsins á tímabilinu júní 2016 til júní 2017 eiga rétt samkvæmt grein 51.1. hefji þeir á ný greiðslur til sjóðsins eigi síðar en 31. maí 2018.
- 51.5. Þeir sjóðfélagar Brúar lífeyrissjóðs sem rétt eiga á jafnri ávinnslu réttinda hjá Brú skulu eiga rétt á jafnri ávinnslu réttinda sbr. grein 51.1. hjá A-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins skipti þeir um starf og verði sjóðfélagar í A-deild að því tilskildu að ekki hafi liðið lengri tími en tólf mánuðir á milli starfa.

- 51.6. Sjóðfélagi heldur þessum rétti samkvæmt grein 51.1. þótt hann skipti um starf og fari milli mismunandi launagreiðenda enda eigi hann rétt á aðild að A-deild LSR. Þá er það skilyrði ef um er að ræða aðra launagreiðendur en ríkisaðila og sveitarfélög að launagreiðandi hafi samþykkt að greiða sérstakt iðgjald fyrir sjóðfélagann í samræmi við 55. grein.
- 51.7. Sjóðfélagi sem hefur fengið greiddan örorkulífeyri úr A-deild á grundvelli jafnrar réttindaávinnslu heldur rétti samkvæmt grein 51.1. meðan hann er á örorku og einnig ef hann hefur greiðslur í A-deild eigi síðar en 12 mánuðum eftir að örorkulífeyrisgreiðslur falla niður.
- 51.8. Sjóðnum er heimilt að framlengja tímabil það sem getið er um í greinum 51.3. – 51.5. um tólf mánuði vegna náms, veikinda eða fæðingarorlofs sjóðfélaga.

Réttindi byggð á lífeyrisaukasjóði

52. gr.

- 52.1. Sjóðfélagar sem eiga rétt á jafnri ávinnslu samkvæmt 51. grein ávinna sér árlegan lífeyrisrétt sem nemur 1,98% af meðallaunum miðað við að 15,5% iðgjald sé greitt í A-deild. Ef sjóðfélagi greiðir lægra en 15,5% iðgjald reiknast lífeyrisrétturinn hlutfallslega lægri í samræmi við það. Þessi réttindi eru ævilöng eftirlaun frá 67 ára aldri, örorkulífeyrir ef svo á við til 67 ára aldurs og 50% af réttindum sjóðfélaga í tímabundinn makalífeyri. Ákvæði 37. til og með 50. greinar eiga við um örorku- og makalífeyri.
- 52.2. Ef sjóðfélagi hefur töku eftirlauna fyrir 67 ára aldur lækkar upphæð eftirlauna í samræmi við töflu II fyrir hvern mánuð sem vantar á 67 ára aldur aftur til 60 ára aldurs. Ef sjóðfélagi frestar töku eftirlauna eftir að hann nær 67 ára aldri hækka eftirlaunin sem hann ávann sér fram til þess aldurs í samræmi við töflu II fyrir hvern mánuð sem töku er frestað. Þessi grein á við um réttindi sem áunnin eru frá og með 1. janúar 2023.
- 52.3. Réttindi sem áunnin voru fyrir 1. janúar 2023 taka hækkunum og lækkunum í samræmi við töflu III út frá 65 ára aldri.
- 52.4. Ef sjóðfélagi hefur hafið töku eftirlauna og er jafnframt að greiða iðgjald til sjóðsins ávinnur hann sér árlegan lífeyrisrétt sem nemur 0,99% af meðallaunum, án nokkurrar hækkunar, miðað við að 15,5% iðgjald sé greitt í A-deild. Ef sjóðfélagi greiðir lægra en 15,5% iðgjald reiknast lífeyrisrétturinn hlutfallslega lægri í samræmi við það.
- 52.5. Hefji sjóðfélagi töku eftirlauna fyrir 67 ára aldur er sú ákvörðun endanleg. Réttur til örorkulífeyris fellur því niður frá þeim tíma er greiðsla eftirlauna hefst.
- 52.6. Ákvæði greina 52.1. og 52.2. tilgreina ávinnslu réttinda hverju sinni en áunnin réttindi geta tekið breytingum, sbr. grein 32.3.
- 52.7. Sjóðfélögum sem eiga rétt á jafnri ávinnslu samkvæmt 51. grein eru þó einnig reiknuð réttindi samkvæmt ákvæðum 35. greinar. Við töku lífeyris skal sjóðfélagi fá þau réttindi sem hærrí eru.
- 52.8. Í þeim tilvikum sem sjóðfélagi hefur átt rétt á jafnri ávinnslu hjá A-deild og hjá Brú lífeyrissjóði á grundvelli 7. mgr. ákvæðis til bráðabirgða IX við lög nr. 1/1997 skal þrátt fyrir ákvæði greinar 52.7. horfa til réttinda í báðum sjóðum við mat á því hvort réttindi sjóðfélaga reiknist samkvæmt 51. grein eða 35. grein.
- 52.9. Sjóðfélagi sem ekki hefur hafið töku eftirlauna hjá sjóðnum getur ákveðið að hefja töku á hálfum eftirlaunum hvenær sem er eftir að 60 ára aldri er náð og telst hann þá hafa ráðstafað þeim hluta eftirlaunaréttinda sinna, sbr. grein 52.5. Við töku á hálfum eftirlaunum gilda ákvæði málsgreinar 52.2. fyrir réttindi sem áunnin eru eftir 1.1.2023

og ákvæði málgreinar 52.3 fyrir réttindi sem áunnin eru fyrir 1.1.2023. Sama gildir um hinn frestaða hlut þegar sjóðfélagi hefur töku á honum.

Lífeyrisaukasjóður

53. gr.

- 53.1. Lífeyrisaukasjóður er það framlag sem ríkissjóður hefur greitt til A-deildar á grundvelli ákvæðis til bráðabirgða IX við lög nr. 1/1997. Sjóðnum er ætlað að standa undir jafnri ávinnslu réttinda til sjóðfélaga sem rétt eiga á þeim, sbr. 51. grein.
- 53.2. Lífeyrisaukasjóðurinn er hluti af hreinni eign A-deildar en gera skal sérstaka grein fyrir stöðu hans í skýringum með ársreikningi. Lífeyrisaukasjóðurinn ávaxtast með sama hætti og aðrar eignar A-deildar og skulu fjárfestingatekjur færðar árlega til hækkunar eða lækkunar á lífeyrisaukasjóðnum.
- 53.3. Lífeyrisaukasjóður er ætlaður til þess að bæta sjóðnum þann mismun, lífeyrisauka, sem er annars vegar á uppsafnaðri ávinnslu réttinda sjóðfélaga samkvæmt 35. grein og hins vegar á uppsafnaðri ávinnslu eldri réttinda sbr. 52. grein. Færslur úr lífeyrisaukasjóði skal reikna árlega í tengslum við tryggingafræðilega athugun á fjárhag lífeyrissjóðsins og færa í sjóð A-deildar eins og nánar er kveðið á um í grein 53.4. Grein þessi tekur einnig til færslna úr lífeyrisaukasjóði vegna lífeyris sem greiddur er vegna framreiknaðra lífeyrisaukaréttinda, sbr. grein 53.5.
- 53.4. Til grundvallar færslum úr lífeyrisaukasjóði í sjóð A-deildar er reiknuð breyting á skuldbindingu miðað við jöfn réttindi annars vegar og breyting á skuldbindingu miðað við aldursháð réttindi hins vegar og mismunurinn þar á milli er framlag ársins. Útreikningurinn skal taka mið af þeim sjóðfélögum sem eiga rétt á réttindum sbr. grein 53.1. Útreikningurinn skal sýna hve mikið iðgjald þyrfti að greiða inn í sjóðinn til að standa undir ávinnslu aldurstengdra lífeyrisréttinda. Iðgjald vegna sjóðfélaganna að viðbættu jákvæðu framlagi úr lífeyrisaukasjóði á að vera jafnverðmætt og réttindin sem þeir ávinna sér.
- 53.5. Lífeyrisauki skal einnig bæta þann mun sem er á framreikningi réttinda samkvæmt VI. kafla og framreikningi sem kerfi jafnrar ávinnslu réttinda, sbr. 52. grein., myndi veita. Ef sjóðfélagi sem á rétt á jafnri ávinnslu réttinda er úrskurðaður framreikningur skv. 39. grein skal reikna út þann lífeyrisauka sem þarf til að bæta þann mismun sem er á útreiknuðum framreikningi skv. 39. grein og þeim framreikningi sem kerfi jafnrar ávinnslu réttinda myndi veita. Sama regla á við ef framreikna skal makalífeyri skv. 45. grein.
- 53.6. Þess skal sérstaklega gætt að færslur úr lífeyrisaukasjóði trufli ekki að jafnræði ríki meðal allra sjóðfélaga. Tryggingafræðingur sjóðsins skal árlega skila greinargerð til stjórnar sjóðsins.
- 53.7. Eigi síðar en fyrir árslok 2021 skal stjórn sjóðsins láta framkvæma sérstaka athugun á forsendum og framkvæmd uppgjörs lífeyrisauka samkvæmt grein þessari.

Varúðarsjóður

54. gr.

- 54.1. Varúðarsjóður er það framlag sem ríkissjóður hefur lagt fram á grundvelli ákvæðis til bráðabirgða X við lög nr. 1/1997. Sjóðnum er ætlað að standa til vara að baki lífeyrisaukasjóðnum ef eignir hans duga ekki til að hann geti staðið við hlutverk sitt.
- 54.2. Ráðherra skipar þrjá fulltrúa og BSRB, Bandalag háskólamanna og Kennarasamband Íslands skipa þrjá fulltrúa í matshóp sem yfirfer tryggingafræðilega stöðu og ákveður

hvort skilyrði fyrir ráðstöfun fjármuna úr varúðarsjóði séu uppfyllt. Komist matshópur ekki að niðurstöðu um nýtingu varúðarsjóðsins skulu aðilar velja sameiginlegan oddamann sem tekur þá sæti í matshópnum.

- 54.3. Leggja skal mat á stöðu lífeyrisaukasjóðs:
- 54.4. Sé tryggingafræðileg staða lífeyrisaukasjóðs samkvæmt árlegu mati neikvæð um 10% eða meira í fimm ár eða hafi hún haldist neikvæð um a.m.k. 5% samfelld í meira en tíu ár skal leggja höfuðstól varúðarsjóðsins í heild eða að hluta við eignir lífeyrisaukasjóðs, í báðum tilvikum þar til að neikvæðu 5% viðmiði er náð, og fjármunirnir nýttir til að mæta skuldbindingum hans.
- 54.5. Að tuttugu árum liðnum frá stofnun varúðarsjóðs skal leggja höfuðstól hans í heild eða að hluta við eignir lífeyrisaukasjóðs að því marki sem þörf er á til að tryggingafræðileg staða hans verði jákvæð um a.m.k. 2,5%. Það sem eftir kann að standa af höfuðstóli varúðarsjóðs skal endurgreiða ríkissjóði nema ríkið telji að sérstök rök séu fyrir því að ráðstafa eftirstöðvunum til lífeyrisaukasjóðs eða A-deildar.
- 54.6. Komi í ljós að varúðarsjóðurinn geti ekki staðið við hlutverk sitt, þ.e. ef eign sjóðsins dugir ekki til að styðja þannig við lífeyrisaukasjóð að komist verði hjá skerðingu á greiðslum úr honum, skulu launagreiðendur taka upp viðræður við heildarsamtök opinberra starfsmanna um hvernig við því verði brugðist. Í þeim viðræðum skal lagt mat á hvort þær tryggingafræðilegu forsendur sem byggt er á við ákvörðun á framlagi í lífeyrisaukasjóð, svo sem forsendur varðandi útreikning á lífslíkum, hafi leitt til vanmats á fjárþörf sjóðsins. Verði það niðurstaðan skal brugðist við því þannig að markmið um jafn verðmæt réttindi sjóðfélaga séu tryggð.

Sérstakt iðgjald launagreiðenda vegna lífeyrisauka

55. gr.

- 55.1. Launagreiðendur sem ekki eru einkanlega fjármagnaðir með skatttekjum, lögbundnum þjónustutekjum eða framlögum skulu greiða ríkissjóði til baka þann hluta af framlagi því sem ríkissjóður greiðir skv. grein 53.1. og fer til þess að greiða lífeyrisauka starfsmanna þessara launagreiðenda.
- 55.2. Endurgreiðsla skv. grein 55.1. fer fram þannig að launagreiðendur, aðrir en ríkisaðilar í B- og C-hluta ríkisreiknings, greiða sérstakt iðgjald sem standa á undir lífeyrisauka þessara starfsmanna.
- 55.3. Við mat á iðgjaldinu skal fara fram útreikningur á því hver viðbót við greitt iðgjald undanfarins árs hefði þurft að vera, sem hlutfall af iðgjaldsstofni, til að jafnast á við lífeyrisauka ársins. Við útreikninginn skal miðað við gildandi tryggingafræðilegar forsendur og réttindatöflur, út frá öllum sjóðfélögum sem rétt eiga á jafnri ávinnslu.
- 55.4. Launagreiðanda ber að greiða iðgjald þetta samhliða iðgjöldum í A-deild skv. reglum 19. og 20. greinar. Stofn til iðgjalds skal vera hinn sami og kveðið er á um í 21. grein.
- 55.5. Iðgjald þetta skal endurskoða árlega í samræmi við niðurstöðu tryggingafræðilegrar athugunar og skal ákvörðun um hækkun þess eða lækkun liggja fyrir eigi síðar en 1. október fyrir komandi almanaksár.

Endurgreiðsla ríkisaðila í B- og C-hluta ríkisreiknings á lífeyrisauka

56. gr.

- 56.1. Ríkisaðilar sem ekki eru einkanlega fjármagnaðir með skatttekjum, lögbundnum þjónustutekjum eða framlögum endurgreiða ríkissjóði árlega lífeyrisauka starfsmanna

sinna á grundvelli útreiknings sjóðsins. Útreikningur skal byggður á sömu forsendum og liggja til grundvallar sérstöku iðgjaldi skv. 55. grein.

56.2. Sjóðurinn annast innheimtu og skil endurgreiðslunnar til ríkissjóðs.

56.3. Gjaldldagi endurgreiðslu lífeyrisauka skal vera 1. febrúar ár hvert vegna síðastliðins árs.

VIII. KAFLI

Lífeyrisréttindi úr B-deild

Eftirlaun

57. gr.

- 57.1. Sjóðfélagi, sem greitt hefur iðgjald til sjóðsins 1996 og fyrr eða til B-deildar hans, á rétt á eftirlaunum úr henni frá þeim tíma sem kveðið er á um í 60. grein, hafi hann látið af þeim störfum sem veitt geta aðild að sjóðnum sem er skipun eða setning eða ráðning til a.m.k. eins árs eða ráðning með minnst þriggja mánaða uppsagnarfresti og að starfið sé eigi minna en hálf starf. Sjóðfélagi, sem gegnir starfi, sem uppfyllir aðildarskilyrði að B-deild sjóðsins skv. 16. grein eða fær greidd óskert laun, sem starfinu fylgdu, eftir að hann lét af störfum á ekki auk launa jafnframt rétt til lífeyris. Sjóðfélagi á ekki rétt á lífeyri úr deildinni á meðan hann fær greitt þingfararkaup, biðlaun þingmanna, ráðherralaun eða biðlaun ráðherra.
- 57.2. Sjóðfélagi, sem greiðir til A-deildar af starfi sem uppfyllir aðildarskilyrði að B-deild, á ekki rétt til töku eftirlauna úr B-deild á meðan hann gegnir slíku starfi.
- 57.3. Hjúkrunarfræðingar sem starfa hjá launagreiðendum sem eiga aðild að B-deild en áttu ekki aðild að Lífeyrissjóði hjúkrunarfræðinga í árslok 2017 skulu, þrátt fyrir greinar 57.1. og 57.2., halda rétti sínum til eftirlaunatöku vegna réttinda sem urðu til í Lífeyrissjóði hjúkrunarfræðinga.

58. gr.

- 58.1. Hefji sjóðfélagi töku eftirlauna í beinu framhaldi af því að hann lætur af starfi, sem veitti honum aðild að B-deild sjóðsins skal upphæð eftirlauna vera hundraðshluti af þeim föstu launum fyrir dagvinnu, persónuuppbót og orlofsuppbót samkvæmt kjarasamningum eða kjarákvörðunum á grundvelli laga nr. 94/1986, um kjarasamninga opinberra starfsmanna eða launaákvörðunum kjararáðs, sem við starfslok sjóðfélaga fylgdu þeirri stöðu sem sjóðfélagi gegndi síðast með þeim frávikum sem hér greinir:
- Sjóðfélagi hefur gegnt hærra launuðu starfi eða störfum í a.m.k. tíu ár fyrr á sjóðfélagatíma sínum í Lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins. Skal þá miða eftirlaunin við hæst launaða starfið, enda hafi hann gegnt því í a.m.k. tíu ár, ella skal miða það hærra launaða starf sem hann, að viðbættum enn hærra launuðum störfum, gegndi í a.m.k. tíu ár. Sjóðfélagi með aðild að sjóðnum vegna niðurlagningar á starfi skv. grein 16.1.e. getur ekki talið þann tíma sem hann greiðir í sjóðinn á grundvelli áframhaldandi aðildar í kjölfar niðurlagningar að starfi til tíma í hærra launuðu starfi fyrr á sjóðfélagatíma sínum.
  - Sjóðfélagi, sem á rétt til að hefja töku eftirlauna skv. 60. grein, hefur frestað henni og tekið eftir það við starfi, sem veitir aðgang að deildinni en er lægra launað en það starf sem hann áður gegndi. Skal þá miða eftirlaunin við það starf sem hærra var launað.
  - Sjóðfélagi hefur af heilsufarsástæðum orðið að láta af stöðu sinni en tekið við öðru lægra launaðra starfi, sem veitir aðild að deildinni.

- d. Sjóðfélagi átti aðild að deildinni vegna niðurlagningar á stöðu skv. grein 16.1.e. Skal þá miða eftirlaunin við þau laun, sem iðgjöld voru síðast greidd af til deildarinnar.
- 58.2. Hafi sjóðfélagi ekki tekið laun samkvæmt kjarasamningum eða kjaraákvörðunum sbr. 1. málsgrein skulu eftirlaunin vera hundraðshluti af sömu viðmiðunarlaunum og stjórn sjóðsins ákvað að iðgjöld skyldi miða við skv. 24. grein.
- 58.3. Eftir að taka eftirlauna er hafin breytist upphæð eftirlauna eftir ákvæðum 75. eða 77. greinar.

59. gr.

- 59.1. Hefji sjóðfélagi ekki töku eftirlauna í beinu framhaldi af því að hann lætur af starfi sem veitti honum aðild að B-deild sjóðsins skal upphæð eftirlauna ákveðin þannig:
  - a. Sjóðfélagi B-deildar hefur valið að greiða til A-deildar og samanlagður greiðslutími til beggja deilda er a.m.k. þrjú ár. Skal þá miða eftirlaun úr B-deild við þau laun sem iðgjöld voru síðast greidd af til deildarinnar með breytingum í samræmi við meðalbreytingar sem urðu á föstum launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu frá því og þar til taka eftirlauna hefst, sbr. grein 75.
  - b. Sjóðfélagi hefur greitt í a.m.k. þrjú ár til sjóðsins en látið af starfi sem veitti honum aðild að sjóðnum. Skal þá miða eftirlaun úr B-deild við þau laun sem iðgjöld voru síðast greidd af til deildarinnar með breytingum í samræmi við meðalbreytingar, sem urðu á föstum launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu frá því og þar til taka eftirlauna hefst, sbr. 75. grein. Hafi hann látið af starfinu fyrir árslok 1996 skal þó miða við þau laun, sem því starfi fylgdu til ársloka 1996, en eftir það samkvæmt framangreindri reglu.
  - c. Sjóðfélagi hefur greitt í a.m.k. þrjú ár til sjóðsins og á rétt á viðmiðun við hærra launað starf en það sem hann greiddi síðast af til sjóðsins, sbr. greinar 58.1.a., 58.1.b. og 58.1.c. Skal þá miða eftirlaun úr B-deild við þau laun sem hærra launaða starfinu fylgdu þegar hann lét af því starfi með breytingum í samræmi við meðalbreytingar sem urðu á föstum launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu frá því og þar til taka eftirlauna hefst, sbr. 75. grein. Hafi hann látið af starfinu fyrir árslok 1996 skal þó miða við þau laun sem hærra launaða starfinu fylgdu til ársloka 1996 en eftir það samkvæmt framangreindri reglu.
  - d. Sjóðfélagi hefur greitt í minna en þrjú ár til sjóðsins og fer á eftirlaun án þess að það sé í beinu framhaldi af starfi sem veitti honum aðild að sjóðnum. Skal þá miða eftirlaunin við þau laun sem iðgjöld voru síðast greidd af til deildarinnar.
  - e. Sjóðfélagi átti aðild að deildinni vegna niðurlagningar á stöðu skv. grein 16.1.e. Skal þá miða eftirlaunin við þau laun sem iðgjöld voru síðast greidd af til deildarinnar með breytingum í samræmi við meðalbreytingar sem verða á föstum launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu frá því og þar til taka eftirlauna hefst, sbr. 75. grein. Hafi hann látið af iðgjaldagreiðslu til sjóðsins fyrir árslok 1996 skal þó miða við laun í því starfinu, sem iðgjöld hans voru miðuð við í árslok 1996 en eftir það samkvæmt framangreindri reglu.
- 59.2. Eftir að taka eftirlauna er hafin breytist upphæð eftirlauna eftir ákvæðum 75. greinar.

60. gr.

- 60.1. Sjóðfélaga B-deildar er heimilt að hefja töku eftirlauna úr deildinni eftir því sem hér segir:
  - a. Frá næstu mánaðamótum eftir að hann verður 65 ára eða síðar.
  - b. Frá næstu mánaðamótum eftir að hann verður 60 ára enda sé samanlagður lífaldur

og iðgjaldagreiðslutími til sjóðsins 95 ár eða meira áður en 64 ára aldri er náð.

- 60.2. Sjóðfélagi getur ákveðið að hefja töku á hálfum eftirlaunum hvenær sem er eftir að 65 ára aldri er náð að því skilyrði uppfylltu að hann sé ekki í meira en hálfu starfi sem veitir aðild að sjóðnum eða hefði veitt rétt til aðildar að sjóðnum fyrir stofnun A-deildar sjóðsins.

61. gr.

- 61.1. Upphæð eftirlauna er ákveðinn hundraðshluti launa skv. 58. eða 59. grein fyrir hvert ár í fullu starfi en hlutfallslega lægri fyrir minna starfshlutfall eftir því sem nánar er ákveðið hér á eftir:
- a. Hjá sjóðfélagi sem tekur eftirlaun skv. grein 60.1.a. skal hundraðshlutinn vera 2% fyrir hvert ár í fullu starfi, sem iðgjöld sjóðfélaga hafa verið greidd fyrir en hlutfallslega lægri fyrir minna starfshlutfall. Fyrir hvert fullt ársstarf með aðild að sjóðnum eftir að iðgjaldagreiðslu lýkur, sbr. grein 22.b. og þar til sjóðfélaginn er orðinn 65 ára bætist við 1% en 2% fyrir hvert fullt ársstarf eftir það og þar til taka eftirlauna hefst.
  - b. Hjá sjóðfélagi, sem tekur eftirlaun skv. grein 60.1.b., skal hundraðshlutinn vera 2% fyrir hvert ár í fullu starfi, sem iðgjöld sjóðfélaga hafa verið greidd fyrir en hlutfallslega lægri fyrir minna starfshlutfall, þó ekki meira 64% samtals. Fyrir hvert fullt ársstarf með aðild að sjóðnum eftir að samanlagður lífaldur og iðgjaldagreiðslutími til sjóðsins er orðinn 95 ár bætast við 2% þar til taka eftirlauna hefst.
- 61.2. Réttindi þeirra hjúkrunarfræðinga, sem áttu bæði réttindi í B-deild og Lífeyrissjóði hjúkrunarfræðinga við árslok 2017 og ekki höfðu hafið töku lífeyris, skulu metin eins og greitt hafi verið til eins sjóðs allan tímann. Miða skal þó við það réttindahlutfall sem hjúkrunarfræðingar höfðu áunnið sér samkvæmt reglum Lífeyrissjóðs hjúkrunarfræðinga við árslok 2017. Einnig skal þó miða eftirlaunin við sitthvor viðmiðunarlaunin komi það betur út fyrir sjóðfélagann.

Lögglumenn

62. gr.

- 62.1. Lögglumanni sem leystur er frá embætti sínu þegar hann er fullra 65 ára, skal reiknuð eftirlaun skv. 24. gr. laga nr. 1/1997 eftir því sem við á hverju sinni en þó þannig að eftirlaun skulu reiknuð eins og hann hefði starfað til 70 ára aldurs.
- 62.2. Við útreikning viðbótarréttinda til 70 ára aldurs fyrir virkan sjóðfélagi í B-deild samkvæmt þessari grein skal miða við meðalstarfshlutfall síðustu þrjú heilu almanaksáin fyrir töku eftirlauna.
- 62.3. Ákvæði 63. gr. um rétt vaktavinnufólks til viðbótarlífeyris falla ekki undir útreikning viðbótarréttinda skv. grein 62.1.

63. gr.

- 63.1. Vaktavinnufólk, þ.e. sjóðfélagar, með vinnutíma sem hreyfist með reglubundnum hætti, á rétt til sérstaks viðbótarlífeyris. Sama gildir um næturverði og starfsfólk, sem hefur vinnuskyldu eingöngu á tímabilinu frá kl. 22.00 - 09.00. Viðbótarlífeyrinn skal reikna af viðmiðunarmánaðar-launum, sem stjórn lífeyrissjóðsins ákveður og skal iðgjald af vakaálagi og öðru álagi, sem greitt er skv. grein 24.6. metið með tilliti til þeirra. Breyti stjórnin viðmiðunarmánaðarlaununum skal hún jafnframt ákveða hvernig umreikna skuli áunninn lífeyrisrétt fyrri ára.

- 63.2. Iðgjaldagreiðslur sjóðfélaga af vaktálagi skulu ár hvert metnar þannig til lífeyrisréttinda að reiknað er hvað iðgjaldagreiðslur ársins samsvara margra mánaða iðgjaldagreiðslu af viðmiðunarlaunum. Fyrir jafngildi hverra 12 mánaða iðgjaldagreiðslu ávinnst réttur til eftirlauna og örorkulífeyris, sem nemur 2% af viðmiðunarlaunum og réttur til makalífeyris, sem nemur 1% af viðmiðunarlaunum.

Örorkulífeyrir

64. gr.

- 64.1. Sjóðfélagi, sem greitt hefur iðgjöld til sjóðsins, á rétt á örorkulífeyri ef hann verður fyrir orkutapi er trúnaðarlæknir metur 10% eða meira. Örorkumat þetta skal aðallega miðað við vanhæfni sjóðfélaga til að gegna starfi því er hann hefur gegnt og aðild hans að sjóðnum er tengd. Þrátt fyrir örorku á enginn rétt á örorkulífeyri meðan hann heldur fullum föstum launum fyrir starf það er hann gegndi eða fær jafnhá laun fyrir annað starf sem veitir lífeyrissjóðsréttindi, og aldrei skal örorkulífeyrir vera hærri en sem nemur þeim tekjumissi sem sjóðfélaginn hefur sannanlega orðið fyrir sökum örorkunnar.
- 64.2. Til mats á því hvort tekjumissir hafi orðið vegna örorkunnar skal úrskurða sjóðfélaganum viðmiðunartekjur, sem skulu vera meðaltal tekna sjóðfélagans síðustu þrjú almanaksár fyrir orkutapið. Telji sjóðstjórnin þetta þriggja ára meðaltal vera sjóðfélaganum óhagstætt vegna sérstakra aðstæðna, er henni heimilt að leggja til grundvallar meðaltal tekna fleiri ár aftur í tímann og sleppa úr meðaltalinu því almanaksári sem lakast er.
- 64.3. Frá úrskurðardegi skulu viðmiðunartekjur skv. grein 64.2. taka breytingum í samræmi við breytingar sem verða á launavísitölu.
- 64.4. Við útreikning tekjumissis skal tekið tillit til atvinnutekna örorkulífeyrisþegans, lífeyris- og bótagreiðslna frá almannatryggingum og öðrum lífeyrissjóðum og kjarasamningsbundinna tryggingabóta sem hann nýtur vegna örorkunnar.

65. gr.

- 65.1. Hámark örorkulífeyris miðast við áunninn lífeyrisrétt skv. 61. grein og 63. grein. Hafi sjóðfélaginn greitt iðgjöld til sjóðsins undanfarin þrjú almanaksár og a.m.k. í sex mánuði á undanfarandi tólf mánuðum miðast hámark örorkulífeyris þó við áunninn lífeyrisrétt að viðbættum einstaklingslífeyri almannatrygginga. Ef rekja má aðalorsök örorkunnar til starfs í þágu stöðu þeirrar sem öryrkinn gegndi skal þó reikna áunninn lífeyrisrétt eins og sjóðfélaginn hefði gegnt stöðu sinni til 65 ára aldurs.

66. gr.

- 66.1. Örorkulífeyrir skal vera sem hér segir:
- Sé orkutapið metið 10% til 50%, skal örorkulífeyrir vera sami hundradshluti af hámarksörorkulífeyri, sbr. 65. grein., og orkutap er metið.
  - Sé orkutapið metið 50% til 75% skal örorkulífeyrir vera 50% af hámarki örorkulífeyris að viðbættum 2% fyrir hvert 1% sem orkutap er metið hærra en 50%.
  - Sé orkutapið metið 75% eða meira greiðist hámark örorkulífeyris að frádregnum örorkustyrk almannatrygginga.

67. gr.

- 67.1. Sé orkutap metið minna en 75% greiðist örorkulífeyrir þar til sjóðfélagi nær 65 ára aldri. Eftir það greiðast eftirlaun. Þó skal sá hluti lífeyrisins, sem miðaðist við lífeyri almannatrygginga, sbr. 65. grein, greiðast til 67 ára aldurs sjóðfélaga.

68. gr.

- 68.1. Skytt er sjóðfélag, sem sækir um örorkulífeyri úr sjóðnum eða nýtur slíks lífeyris, að láta stjórn sjóðsins í té allar þær upplýsingar um heilsufar sitt og atvinnutekjur, sem nauðsynlegar eru til að dæma um rétt hans til lífeyris.
- 68.2. Stjórn sjóðsins skal lækka eða fella niður örorkulífeyri þeirra sjóðfélaga, sem fá starfsorku sína aftur að nokkru eða öllu leyti. Sömuleiðis ber henni að hækka örorkulífeyrinn ef örorkan vex til muna og án sjálfskaparvíta frá því, sem hún var metin við fyrri ákvarðanir, enda hafi sjóðfélaginn á þeim tíma er örorkan óx ekki verið í þjónustu annarra en þeirra aðila, sem tryggja starfsfólk sitt í sjóðnum.

Makalífeyrir

69. gr.

- 69.1. Eftirlifandi maki sjóðfélaga, sem naut eftirlauna eða örorkulífeyris úr B-deild sjóðsins eða greitt hafði iðgjald til hennar, á rétt á lífeyri úr sjóðnum eftir að iðgjaldagreiðslum til sjóðsins er lokið.
- 69.2. Nú hefur sjóðfélagi gengið í hjónaband eftir að hann var orðinn 60 ára eða á þeim tíma er hann naut lífeyris úr sjóðnum eða hann var lagstur banaleguna og úrskurðar þá stjórn sjóðsins hvort eftirlifandi maki hans skuli njóta lífeyris úr sjóðnum eða eigi.
- 69.3. Réttur til lífeyris samkvæmt þessari grein fellur niður ef eftirlifandi maki gengur í hjónaband að nýju, en kemur aftur í gildi sé hinu síðara hjónabandi slitið, enda veiti það hjónaband eigi rétt til lífeyris úr sjóðnum. Veiti síðara hjónabandið einnig rétt til lífeyris má eftirlifandi maki velja um hvort hann tekur lífeyrinn eftir fyrri eða síðari makann.

70. gr.

- 70.1. Upphæð makalífeyris er helmingur af áunnum eftirlaunarétti hins látna sjóðfélaga skv. 61. og 63. grein.
- 70.2. Makalífeyrir skal hækka um 20% af þeim launum sem eftirlaun skv. 61. grein miðast við ef hinn látni sjóðfélagi hefur verið í fullu starfi við starfslok, eða við töku hálfra eftirlauna, sbr. grein 60.2., en hlutfallslega lægri ef sjóðfélaginn var í lægra starfshlutfalli við starfslok ef hinn látni sjóðfélagi uppfyllti eitt af þremur eftirgreindum skilyrðum:
  - a. Hafi við andlátið verið í starfi er veitti honum aðild að B-deild sjóðsins.
  - b. Hafi hafið töku eftirlauna fyrir andlátið og upphaf töku eftirlauna hafi verið í beinu framhaldi af starfi sem veitti honum aðild að B-deild sjóðsins.
  - c. Hafi greitt iðgjöld til B-deildar sjóðsins sem nemur iðgjaldagreiðslum af fullu starfi í 15 ár eða meira og ekki greitt iðgjald til annars sjóðs eftir að greiðslum til þessa sjóðs lauk.
- 70.3. Andist sjóðfélagi, sem flutt hefur sig úr B-deild sjóðsins í A-deild áður en samanlagður iðgjaldagreiðslutími til beggja deildanna nær 3 árum og réttur til framreiknings því ekki fyrir hendi, skal reikna hækkun á makalífeyri skv. grein 70.2. þessarar greinar eins og hún hefði orðið ef sjóðfélaginn hefði ekki skipt um deild.

71. gr.

- 71.1. Hafi hjúskap lokið með skilnaði skal útreikningur makalífeyris miðast við þann tíma er hinn látni sjóðfélagi hafði átt aðild að sjóðnum þegar hjúskap var slitið. Hækkun makalífeyris skv. grein 70.2. reiknast ekki í því tilviki.
- 71.2. Þegar sjóðfélagi sem verið hefur tvígiftur deyr og lætur eftir sig maka og fyrrverandi maka á lífi skiptist makalífeyririnn á milli þeirra þannig að réttur fyrrverandi maka ákvarðast

samkvæmt reglu greinar 71.1. en réttur maka telst frá þeim degi er hinum fyrra hjúskap var slitið. Hliðstæð regla gildir séu réttthafar makalífeyris fleiri en tveir.

- 71.3. Hafi sjóðfélagi, sem látinn var fyrir 1. janúar 1997, verið giftur oftár en einu sinni og látið eftir sig maka og fyrrverandi maka skal lífeyrir skiptast milli réttthafa makalífeyris eftir ákvæðum laga um lífeyrissjóðinn eins og þau voru þegar sjóðfélaginn lést. Þó skal heimilt eftir 1. janúar 1997 að skipta rétti til makalífeyris á milli fyrrverandi maka og sambúðaraðila skv. grein 71.2.

72. gr.

- 72.1. Hafi sjóðfélagi verið utan hjónabands við andlátið, en einstæð móðir hans, ógift systir hans eða annar ógiftur aðili hefur sannanlega annast heimili hans um árabíl fyrir andlát hans, þó eigi skemur en fimm ár, er stjórn sjóðsins heimilt að greiða hlutaðeigandi makalífeyri, svo sem um ekkju eða ekkil væri að ræða. Á sama hátt er sjóðstjórn heimilt að greiða sambúðarmanni og sambúðarkonu lífeyri ef sjóðfélagi lætur eftir sig barn innan 18 ára aldurs, sem hann hefur átt með hinu eftirlifandi. Einnig er sjóðstjórn heimilt að greiða sambúðarkonu eða sambúðarmanni lífeyri í 24 mánuði þótt ekki sé fullnægt skilyrðum 1. másl. um sambúðartíma, eða ef sambúðaraðili er 50% öryrki eða meira.

Barnalífeyrir

73. gr.

- 73.1. Börn eða kjörbörn, sem sjóðfélagi sem á aðild að B-deild sjóðsins lætur eftir sig og eru yngri en 18 ára, skulu fá lífeyri úr sjóðnum eftir að iðgjaldagreiðslum til sjóðsins er lokið þar til þau eru fullra 18 ára. Sama gildir um börn eða kjörbörn sem sá maður lætur eftir sig er naut eftirlauna eða örorkulífeyris úr sjóðnum er hann andaðist.
- 73.2. Ef barn sem er réttthafi skv. grein 73.1. á foreldri eða kjörforeldri á lífi, sem sér um framfærslu þess, skal barnalífeyrir úr sjóðnum vera helmingur af barnalífeyri almannatrygginga. Að öðrum kosti er lífeyririnn tvöfaldur barnalífeyrir almannatrygginga.
- 73.3. Börn eða kjörbörn sjóðfélaga, sem fá eftirlaun eða örorkulífeyri úr B-deild sjóðsins og eru yngri en 18 ára, skulu fá lífeyri úr sjóðnum þar til þau eru fullra 18 ára. Upphæð barnalífeyris skal ákveðin skv. grein 73.2., þó þannig að hún sé sama hlutfall af lífeyri skv. þeirri málsgrein og örorkulífeyrir er af hámarksörorkulífeyri.
- 73.4. Fósturbörn, sem sjóðfélagi hefur framfært að mestu eða að öllu leyti, njóta sama réttar og börn og kjörbörn.
- 73.5. Ef barnalífeyrir er greiddur úr A-deild sjóðsins vegna sjóðfélaga, sem jafnframt á rétt í B-deild sjóðsins, skal ekki greiða barnalífeyri úr B-deildinni.

74. gr.

- 74.1. Hafi sjóðfélagi látið af stöðu þeirri sem veitti honum aðild að sjóðnum eða hafið greiðslur til A-deildar sjóðsins áður en iðgjaldatími náði 32 árum skal barnalífeyrir vera 1/32 af því sem ákveðið er skv. 73. grein fyrir hvert fullt ár, sem sjóðfélagi hafði áunnið sér rétt í deildinni og hlutfallslega fyrir brot úr ári.

Breyting á lífeyri eftir að lífeyristaka hefst

75. gr.

- 75.1. Eftirlaun, örorkulífeyrir og makalífeyrir skulu breytast í samræmi við meðalbreytingar sem verða á föstum launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu sbr. grein 58.1. greinar

frá því sem hann var í desember 1996 eða verður ákveðinn skv. 58. grein eða 59. grein þegar lífeyristaka hefst. Hagstofa Íslands reiknar breytingarnar skv. reglum, sem stjórn sjóðsins hefur samþykkt. Skulu þær reiknaðar mánaðarlega miðað við laun tveim mánuðum áður og birtar sjóðnum. Breytingarnar skulu reiknaðar sem vísitala, sem sett skal 100 fyrir desember 1996.

76. gr.

- 76.1. Breytingar á lífeyri eftir að taka hans hefst skv. 75. grein tekur til þeirra sem hér greinir.
- Lífeyrisþega hjá sjóðnum í desember 1996, sem kjósa að um lífeyri þeirra fari eftir 75. grein, sbr. ákvæði 78. greinar.
  - Sjóðfélaga, sem hefja töku lífeyris úr B-deild eftir 1. janúar 1997 í beinu framhaldi af starfi sem greitt var af til deildarinnar og ekki kjósa að um að um lífeyri þeirra fari eftir 77. grein, sbr. ákvæði 79. greinar.
  - Sjóðfélaga, sem hefja töku lífeyris úr B-deild eftir 1. janúar 1997 í beinu framhaldi af starfi sem greitt var af til deildarinnar og eiga rétt til viðmiðunar við laun fyrir hærra launað starf en þeir gegndu næst fyrir töku lífeyris, sbr. greinar 58.1.a., 58.1.b. og 58.1.c., og ekki kjósa að um lífeyri þeirra fari eftir 77. grein, sbr. ákvæði 78. greinar.
  - Sjóðfélaga, sem valið hafa að greiða til A-deildar í stað B-deildar.
  - Sjóðfélaga, sem hefja ekki töku lífeyris í beinu framhaldi af starfi sem veitti þeim aðild að B-deild sjóðsins og taka lífeyri, sem ákveðinn er skv. ákvæðum 59. greinar.
  - Sjóðfélaga, sem áttu aðild að sjóðnum vegna niðurlagningar á stöðu skv. grein 16.1.e. og taka lífeyri, sem ákveðinn er skv. grein 58.1.d. eða 59.1.e.

77. gr.

- 77.1. Þrátt fyrir ákvæði 75. greinar geta þeir, sem fengu lífeyri úr sjóðnum í desember 1996 eða hefja töku lífeyris úr B-deild sjóðsins í beinu framhaldi af starfi sem greitt er af til deildarinnar til þess tíma, ákveðið að í stað breytinga skv. 75. grein fylgi lífeyririnn breytingum á þeim launum, sem á hverjum tíma eru greidd fyrir það starf sem þeir gegndu síðast eða upphaflegur lífeyrir er miðaður við með öðrum hætti skv. 58. grein. Val lífeyrisþega skv. þessu ákvæði tekur einnig til makalífeyrisréttar og er bindandi fyrir hann með sama hætti.
- 77.2. Kjósi sjóðfélagi að lífeyrir taki breytingum sem verða á launum er á hverjum tíma eru greidd fyrir það starf er hann gegndi skv. grein 77.1. og laun fyrir það starf eru ekki tæk til viðmiðunar á iðgjaldagreiðslum til deildarinnar, sbr. grein 24.2., skal stjórn sjóðsins ákveða þau viðmiðunarlaun sem greiðslur lífeyris taka mið af og skulu þau ákveðin með hliðsjón af launaákvörðunum sem gilda um ríkisstarfsmenn eða starfsmenn sveitarfélaga samkvæmt lögum nr. 94/1986, um kjarasamninga opinberra starfsmanna, og lögum nr. 47/2006 um kjararáð.
- 77.3. Sé starf sem verið hefur til viðmiðunar fyrir breytingar á lífeyri samkvæmt grein 77.1. lagt niður skulu breytingar á lífeyri þeirra sem haft hafa viðmiðun við það, upp frá því fara eftir 75. grein.

78. gr.

- 78.1. Sjóðfélagar, sem fengu lífeyri úr sjóðnum í desember 1996, bar að ákveða fyrir 1. desember 1997 hvort um breytingar á lífeyri þeirra færi eftir ákvæðum 75. greinar eða 77. greinar. Lífeyrir þeirra er kusu að farið skyldi eftir 75. gr. ákvarðaðist samkvæmt því frá og með þriðja mánuði á eftir og er það val bindandi upp frá því.

79. gr.

- 79.1. Sjóðfélagi, sem hefur töku lífeyris úr B-deild í beinu framhaldi af starfi sem greitt var af til deildarinnar þar til taka lífeyris hófst, skal eigi síðar en þremur mánuðum eftir að taka lífeyris hefst tilkynna sjóðnum hvort um lífeyri hans skuli fara eftir 75. grein eða 77. grein. Berist slík tilkynning ekki skal farið eftir 75. grein. Velji sjóðfélagi 75. grein með slíkri tilkynningu eða ef engin tilkynning berst skal upphæð lífeyris frá og með upphafi á töku lífeyris ráðast af ákvæðum þeirrar greinar og er það val bindandi upp frá því.

80. gr.

- 80.1. Sjóðfélagi, sem skv. 78. eða 79. grein, kys að um lífeyri hans fari eftir 77. grein, skal eiga þess kost að velja síðar að farið verði að ákvæðum 75. greinar og er það val bindandi upp frá því. Skal breytingin þá koma til framkvæmda þremur mánuðum eftir að hennar var óskað með skriflegum hætti og breytingar á lífeyri skv. 75. grein miðaðar við lífeyri sjóðfélaga í mánuðinum á undan breytingunni eins og hann var ákveðinn skv. 77. grein.

81. gr.

- 81.1. Sé starf sjóðfélaga lagt niður í beinu framhaldi af starfslokum hans eða sé starf það en verið hefur til viðmiðunar fyrir breytingar á lífeyri sbr. 77. gr. lagt niður, skulu breytingar á lífeyri þeirra fara eftir 75. gr. Stjórnin skal þó ákveða önnur viðmiðunarlaun sé eftir því óskað. Sama regla gildir hafi sjóðfélagi rétt á að lífeyrir hans taki mið af hærra launuðu starfi en lokastarfi skv. grein 58.1.a.,b. og c.

IX. KAFLI

Greiðsla lífeyris, endurgreiðsla iðgjalda og flutningur réttinda

Greiðsla lífeyris

82. gr.

- 82.1. Lífeyrir úr A-deild greiðist mánaðarlega eftir á, í fyrsta sinn fyrir næsta mánuð eftir þann mánuð þegar lífeyrisréttur myndaðist, og í síðasta sinn fyrir þann mánuð þegar réttur til lífeyris fellur úr gildi. Sjóðfélagi, sem hefur töku lífeyris í beinu framhaldi af starfslokum og hefur fengið fyrir fram greidd laun, skal þó fá lífeyri greiddan fyrir fram.
- 82.2. Nú nær eftirlaunagreiðsla sjóðfélaga í A-deild ekki fjárhæð er svarar til a.m.k. kr. 2.348 og fyrirsjáanlegt er að um sameiningu við önnur réttindi verður ekki að ræða, og er þá stjórn sjóðsins heimilt að inna greiðsluna af hendi í einu lagi samkvæmt reglum í samræmi við tillögur tryggingafræðinga. Skal viðmiðunarfjárhæð þessi breytast árlega í hlutfalli við breytingu á vísitölu neysliverðs miðað við grunnvísitölu 438,5 stig í desember 2016.

83. gr.

- 83.1. Lífeyrir úr B-deild greiðist mánaðarlega fyrir fram, í fyrsta sinn fyrir þann mánuð þegar lífeyrisréttur myndaðist, og í síðasta sinn fyrir þann mánuð þegar réttur til lífeyris fellur úr gildi.
- 83.2. Nú nær mánaðarleg eftirlaunagreiðsla ekki kr. 300 er þá heimilt að inna greiðsluna af hendi í einu lagi í samræmi við tillögur tryggingafræðinga. Fjárhæð þessi tekur breytingum til samræmis við breytingar sem verða að meðaltali á launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu, sbr. nánar 75. grein samþykktá þessara.

84. gr.

- 84.1. Mánaðarlega greiddur lífeyrir skal breytast í samræmi við meðalbreytingar á launum skv. 75. grein frá og með næsta mánuði eftir að útreikningur á þeim liggur fyrir. Séu almennar breytingar á launum opinberra starfsmanna fyrirsjáanlegar getur stjórn sjóðsins ákveðið að láta samsvarandi breytingu á lífeyri koma til framkvæmda fyrr en áhrif af hækkun launanna hafa mælst hjá Hagstofu Íslands, sbr. 75. grein.
- 84.2. Í desember ár hvert skulu lífeyrisgreiðslur tímabilsins frá nóvember á árinu á undan til október á sama ári leiðréttar þannig að greiddur verði mismunur á lífeyri sem reiknaður er miðað við launabreytingar hvers mánaðar um sig og þess lífeyris, sem áður var greiddur fyrir sama mánuð.

85.gr.

- 85.1. Umsókn um lífeyri skal vera skrifleg og greiðist lífeyrir frá næstu mánaðamótum eftir að umsókn berst. Þó skal heimilt að greiða lífeyri frá því að réttur til greiðslu stofnast úr B-deild, þó eigi meira en fjögur ár aftur í tímann nema sérstaklega standi á. Greiða skal þó eftirlaun úr A-deild eigi síðar en næstu mánaðamót eftir að 70 ára aldri er náð. Vilji sjóðfélagi fresta töku eftirlauna lengur en til 70 ára aldurs þarf hann að sækja sérstaklega um það.
- 85.2. Örorku- og makalífeyri skal ekki greiða lengur aftur í tímann en fjögur ár frá því að umsókn barst sjóðnum.
- 85.3. Greiðslur aftur í tímann, sbr. greinar 85.1. og 85.2. skulu vera á verðlagi hvers tíma og án vaxta og verðbóta.
- 85.4. Launagreiðandi sem stendur skil á iðgjöldum til sjóðsins skv. 20. eða 23. grein skal tilkynna sjóðnum þegar sjóðfélagi lætur af starfi hjá honum, sem veitir aðild að sjóðnum eða hann hættir greiðslu iðgjalda til sjóðsins af öðrum ástæðum.

Endurgreiðsla iðgjalda og réttindaflutningur.

86.gr.

- 86.1. Stjórn sjóðsins er heimilt að gera gagnkvæman samning við aðra lífeyrissjóði um að flytja iðgjöld og þar með réttindi sem þeim fylgir milli lífeyrissjóða þegar að töku lífeyris kemur.
- 86.2. Heimilt er að endurgreiða iðgjöld til erlendra ríkisborgara þegar þeir flytjast úr landi enda sé slíkt ekki óheimilt samkvæmt milliríkjasamningi sem Ísland er aðili að. Óheimilt er að takmarka endurgreiðsluna við tiltekinn hluta iðgjaldsins nema á tryggingafræðilega réttum forsendum.
- 86.3. Iðgjöld sem greidd eru A-deild vegna þeirra sem eru 70 ára eða eldri skulu lögð inn í séreignardeild sjóðsins í nafni sjóðfélaga í þá fjárfestingarleið sem ber minnstu áhættu hjá sjóðnum á hverjum tíma. Skal þá leggja inn bæði iðgjald sjóðfélaga og mótframlag launagreiðanda. Skal tilkynna viðkomandi sjóðfélagi um slíka ráðstöfun. Fer um útgreiðslu eftir almennum ákvæðum séreignardeildarinnar.

Skil á gögnum vegna búsetu erlendis

87. gr.

- 87.1. Lífeyrisþegar sem eru með lögheimili erlendis þurfa árlega að skila inn lífsvottorði til sjóðsins. Vottorðið þarf að vera staðfest af opinberum aðila í viðkomandi landi. Á vottorði makalífeyrisþega þarf að koma fram hjúskaparstaða.
- 87.2. Örorkulífeyrisþegum ber að skila inn afriti af skattframtali með lífsvottorði.

- 87.3. Vottorðinu þarf að skila inn fyrir 28. febrúar ár hvert á meðan lögheimili er skráð erlendis. Ef vottorðinu er ekki skilað inn stöðvast greiðslur frá og með 1. apríl sama ár.

X. KAFLI

Skuldbindingar launagreiðenda og sjóðfélaga

Ábyrgð á greiðslum

88. gr.

- 88.1. Launagreiðendur og sjóðfélagar bera aðeins ábyrgð á skuldbindingum A-deildar með iðgjöldum sínum.

89.gr.

- 89.1. Ríkissjóður ábyrgist greiðslu lífeyris úr B-deild.

Endurgreiðsla lífeyrishækkana

90. gr.

- 90.1. Ríkissjóður og aðrir launagreiðendur skulu vegna fyrirverandi starfsmanna sinna, sem taka lífeyri úr B-deild sjóðsins, greiða sjóðnum þann hluta af lífeyri sem stafar af hækkun á honum eftir að taka lífeyris hófst, sbr. 75. og 77. grein. Hafi sjóðfélagi greitt iðgjald til sjóðsins vegna starfa hjá fleiri en einum launagreiðanda skal hækkun á lífeyri skipt á milli þeirra samkvæmt þeim launum, sem áunninn réttur er reiknaður eftir, og í hlutfalli við réttindaávinning hjá hverjum launagreiðanda.
- 90.2. Hafi verið gerðar breytingar á föstum launum fyrir dagvinnu hjá sjóðfélagi umfram almennar launabreytingar hjá opinberum starfsmönnum innan árs áður en taka lífeyris hefst eða starf lagt niður, skal launagreiðandi greiða sjóðnum þá hækkun til viðbótar við hækkun skv. grein 89.1.

Lögreglumenn

91. gr.

- 91.1. Við upphaf töku eftirlauna lögreglumanns sem fær reiknuð réttindi skv. 36. grein eða 62. grein skal reikna út kostnað vegna aukinna lífeyrisréttinda samkvæmt ákvæðum greinanna og skal ríkissjóður greiða lífeyrissjóðnum þá fjárhæð. Útreikningur þessara réttinda skal byggður á sömu tryggingafræðilegu forsendum og notaðar eru við mat á skuldbindingum sjóðsins. Með greiðslunni hefur ríkissjóður einnig gert að fullu upp skuldbindingar vegna lífeyrishækkana skv. 89. gr. vegna þeirra viðbótarréttinda sem reiknuð eru skv. 36. og 62. grein.

Niðurlagning starfs

92. gr.

- 92.1. Sá launagreiðandi sem lagði starf niður ber ábyrgð á skuldbindingum vegna lífeyrishækkana vegna iðgjaldagreiðslna til sjóðsins eftir að sjóðfélagi hefur fengið samþykka áframhaldandi aðild að LSR í kjölfar niðurlagningar á starfi.

93. gr.

- 93.1. Þrátt fyrir ákvæði 89. greinar skal ríkissjóður í stað sveitarfélaga endurgreiða sjóðnum þá hækkun skv. grein 89.1., sem verður á lífeyri kennara og skólastjórnaenda grunnskóla vegna almennrar hækkunar á launum opinberra starfsmanna.
- 93.2. Til frádráttar á endurgreiðslu ríkissjóðs skv. grein 92.1. komi þau viðbótariðgjöld sem sveitarfélög greiða vegna kennara og skólastjórnaenda grunnskóla. Séu viðbótariðgjöld á árinu hærri en endurgreiðslukrafa skv. grein 92.1. skal mismunurinn geymdur í sjóðnum og komi til lækkunar á síðari endurgreiðslukröfum.

Uppgreiðsla skuldbindinga og greiðsla viðbótariðgjalda

94. gr.

- 94.1. Stjórn sjóðsins er heimilt, að fengnu samþykki fjármálaráðuneytisins, að taka á móti greiðslu í reiðufé eða skuldabréfi til greiðslu á áföllnum skuldbindingum skv. 89. grein., enda sé skuldin tryggð með fullnægjandi hætti.
- 94.2. Skuldbindingin sem gerð er upp skal byggð á tryggingafræðilegu mati á áunnum lífeyrisréttindum viðkomandi sjóðfélaga á uppgjörstigi. Frá þannig reiknaðri skuldbindingu dregst hlutdeild viðkomandi launagreiðanda í eignum B-deildar sjóðsins. Sú hlutdeild skal vera sama hlutfall af heildareign deildarinnar til greiðslu á óuppgerðum skuldbindingum og skuldbindingar hans eru af heildarskuldbindingum hennar.
- 94.3. Launagreiðandi, sem gert hefur upp skuldbindingu sína samkvæmt þessari grein, ber ekki frekari ábyrgð á skuldbindingum sjóðsins skv. 89. grein vegna þess tímabils og þeirra starfsmanna sem uppgjörð tekur til.
- 94.4. Sé skuldbinding launagreiðanda gerð upp með skuldabréfi skal það tryggt með ábyrgð ríkissjóðs eða uppfylla með öðrum hætti ákvæði 25. greinar.

95. gr.

- 95.1. Stjórn sjóðsins er heimilt að fengnu samþykki fjármálaráðherra að semja um iðgjaldagreiðslur frá launagreiðendum umfram iðgjald þeirra skv. 23. grein til þess að mæta framtíðarskuldbindingum, sbr. 89. grein. Iðgjald hvers launagreiðanda samkvæmt þessu skal miða við að núvirði framtíðariðgjalda hans til B-deildar samsvari framtíðarskuldbindingunum eins og þær eru samkvæmt tryggingafræðilegu mati.
- 95.2. Á sama hátt er stjórn sjóðsins heimilt að fengnu samþykki fjármálaráðherra að taka við skuldabréfi til greiðslu á framtíðarskuldbindingum skv. 89. grein vegna sjóðfélaga sem eiga aðild að sjóðnum samkvæmt heimild í grein 16.1.e., enda sé skuldin tryggð með fullnægjandi hætti. Uppgjör þetta skal miða við tryggingafræðilegt mat á framtíðarskuldbindingunum miðað við uppgjörstigið. Launagreiðandi, sem gerir upp framtíðarskuldbindingar sínar samkvæmt þessari grein, ber ekki frekari ábyrgð á skuldbindingum B-deildar sjóðsins skv. 89. grein vegna þess tímabils og þeirra starfsmanna sem uppgjörð tekur til.

96. gr.

- 96.1. Sjóðnum er heimilt að taka við sérstöku iðgjaldi sem ríkissjóður og aðrir launagreiðendur, sem greiða til B-deildar sjóðsins, ákveða að greiða sem hluta af endurgreiðslu sinni skv. 89. grein. Iðgjald þetta skal ákveðið þannig að það ásamt iðgjaldi til deildarinnar skv. 22. og 23. grein sé jafnhátt og iðgjald til A-deildar sjóðsins eins og það er ákveðið skv. 19. og 20. gr. Tekjur sjóðsins af sérstöku iðgjaldi ár hvert skulu dragast frá endurgreiðslum launagreiðenda vegna hækkana á lífeyri skv. 89. grein eða óuppgerðum skuldbindingum þeirra vegna.

97. gr.

- 97.1. Fjármálaráðherra getur ákveðið að stofnanir sem fá framlög í fjárlögum greiði til B-deildar sjóðsins viðbótariðgjald, 9,5% af iðgjaldsstofni, og skulu tekjur sjóðsins af viðbótariðgjaldinu ár hvert dragast frá endurgreiðslu ríkissjóðs vegna hækkana á lífeyri skv. 87. grein.

98. gr.

- 98.1. Stjórn sjóðsins er að fengnu samþykki fjármálaráðherra heimilt að semja um iðgjald frá launagreiðendum til viðbótar við iðgjald þeirra skv. 23. grein til lúkningar á nýjum skuldbindingum skv. 89. grein. Launagreiðandi, sem greiðir viðbótariðgjald samkvæmt þessari grein, ber ekki frekari ábyrgð á skuldbindingum B-deildar sjóðsins vegna þess tímabils og þeirra starfsmanna sem viðbótariðgjald hefur verið greitt fyrir.

XI. KAFLI

Séreignardeild

Almennt

99. gr.

- 99.1. Sjóðurinn starfrækir séreignardeild sem tekur við iðgjaldi til myndunar séreignar.

Aðild

100. gr.

- 100.1. Aðilar að séreignardeild geta verið þeir sem greiða eða greitt hafa iðgjald til Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins eða Lífeyrissjóðs hjúkrunarfræðinga og þeir sem átt gætu rétt til aðildar að A-deild Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins skv. 14. grein.
- 100.2. Sjóðfélagar í séreignardeild skulu gera skriflegan samning við lífeyrissjóðinn samkvæmt ákvæðum laga nr. 129/1997, reglugerðar nr. 391/1998 og reglugerðar nr. 698/1998.

Hlutdeild í ávöxtun

101. gr.

- 101.1. Framlög hvers sjóðfélaga í séreignardeild skulu færð á sérreikning hans. Auk þess skal færa til eignar hjá hverjum sjóðfélaga þær tekjur af vöxtum og verðbótum sem sjóðnum áskotnast vegna eignar hans í sjóðnum.
- 101.2. Nettótekjur séreignardeildar skiptast milli sjóðfélaga í hlutfalli við eign hvers um sig og færast árlega á sérreikninga þeirra.

Útborgun

102. gr.

- 102.1. Sjóðfélagi, sem orðinn er fullra 60 ára, á rétt á að fá lífeyrissparnað sinn greiddan þó aldrei fyrr en tveimur árum eftir fyrstu innborgun.
- 102.2. Eigi síðar en við upphaf lífeyristöku skulu sjóðfélagar í séreignardeild gera skriflegan samning um útborgun séreignar.
- 102.3. Við andlát sjóðfélaga, fellur eign hans í séreignardeild til erfingja hans og skiptist milli þeirra eftir reglum erfðalaga. Láti rétthafi ekki eftir sig börn eða maka, skal innstæðan renna til dánarbús rétthafa án takmarkana 2. ml. 2. mgr. 8. gr. laga 129/1997.

- 102.4. Verði sjóðfélagi fyrir orkutapi sem metið er 100% á hann rétt á að fá inneign sína greidda út með jöfnum greiðslum á sjö árum. Nú er örorka metin minni en 100% og lækkar þá árleg útborgun í sama hlutfalli og úttektartíminn lengist sem því svarar.
- 102.5. Heimilt er skv. ákvörðun sjóðfélaga að víkja frá fyrrgreindum reglum, ef inneign sjóðfélaga er undir kr. 1.263.689. Skal viðmiðunarfjárhæð þessi breytast árlega í hlutfalli við breytingu á vísitölu neysluverðs miðað við grunnvísitölu 438,5 stig í desember 2016.
- 102.6. Með jöfnum greiðslum er hér átt við jafnar greiðslur að tiltölu við fjölda greiðsluára, þannig að sjóðfélagi fái á hverju ári þann hluta af innstæðu sinni, að meðtöldum tekjum vegna hennar, sem svarar til tölu þeirra ára er eftir standa af endurgreiðslutímanum.

Uppsagnarákvæði

103. gr.

- 103.1. Samningi um greiðslur iðgjalds til séreignardeildar er hægt að segja upp með tveggja mánaða fyrirvara.
- 103.2. Samningurinn fellur þó úr gildi ef sjóðfélagi hættir störfum, sem veita aðild að lífeyrissjóðum skv. grein 99.1., nema hann óski þess að halda áfram að greiða til séreignardeildar.
- 103.3. Uppsögn veitir ekki rétt til útborgunar innstæðu eða réttinda. Aðilar samnings um lífeyrissparnað geta samið um að flytja innstæðu eða réttindi eftir uppsögn milli þeirra, sem boðið geta upp á samninga af þessu tagi sbr. 3. mgr. 8. gr. laga nr.129/1997 gegn greiðslu kostnaðar.

Ávöxtunarleiðir

104. gr.

- 104.1. Stjórn sjóðsins er heimilt að bjóða upp á eina eða fleiri ávöxtunarleiðir í séreignardeild. Móta skal sérstaka fjárfestingarstefnu fyrir hverja einstaka ávöxtunarleið í samræmi við ákvæði 36. gr. laga nr. 129/1997. Ef boðið er upp á fleiri en eina ávöxtunarleið tilkynnir sjóðfélagi um val milli leiða með tilkynningu til sjóðsins á formi sem sjóðurinn ákveður. Þjóði sjóðurinn upp á fleiri en eina ávöxtunarleið getur sjóðfélagi óskað eftir flutningi á milli ávöxtunarleiða eftir þeim reglum sem stjórn sjóðsins setur.

XII. KAFLI

Tilgreind séreignardeild

Almennt

105. gr.

- 105.1. Sjóðurinn starfrækir tilgreinda séreignardeild sem tekur við iðgjaldi frá sjóðfélögum A-deildar til myndunar tilgreindrar séreignar, sbr. 2. málsl. greinar 20.2.

Aðild

106. gr.

- 106.1. Þeir sem óska eftir aðild að tilgreindri séreignardeild skulu tilkynna það til sjóðsins með sannanlegum hætti eftir þeim reglum sem sjóðurinn setur og í samræmi við ákvæði gildandi laga. Sjóðfélagar geta með sama hætti tilkynnt að þeir óski eftir að hætta

greiðslum í tilgreinda séreignardeild að hluta eða öllu leyti og rennur iðgjaldið þá til A-deildar.

Ráðstöfun iðgjalds

107. gr.

- 107.1. Lífeyrissjóðurinn skal gera breytingar á ráðstöfun iðgjalds til samræmis við tilkynnta ákvörðun sjóðfélaga, eins fljótt og kostur er og eigi síðar en innan tveggja almanaxsmánaða frá því að tilkynning berst með sannanlegum hætti. Ákvörðun um breytingu á ráðstöfun iðgjalds til framtíðar hefur ekki áhrif á þegar ráðstafað iðgjald.

Lífeyrisgreiðslur

108. gr.

- 108.1. Sjóðfélagi er heimilt að hefja úttekt úr tilgreindri séreignardeild frá 62 ára aldri og skulu greiðslur þá dreifast að lágmarki á þann tíma sem hann á eftir fram að 67 ára aldri. Óski rétthafi þess er heimilt að víkja frá fyrrgreindum endurgreiðslutíma ef innstæðan er undir 1.263.689. kr. Viðmiðunarfjárhæð þessi breytist árlega í hlutfalli við breytingu á vísitölu neysluverðs miðað við grunnvísitölu 438,5 stig í desember 2016.
- 108.2. Rétthafi sem vegna örorku verður að hætta störfum áður en hann nær 62 ára aldri á rétt á að fá inneign sína í tilgreindri séreignardeild greidda með jöfnum mánaðarlegum greiðslum á eigi skemmri tíma en 7 árum. Nú er örorkuprósentan lægri en 100% og lækkar þá árleg útborgun í hlutfalli við lækkun örorkuprósentunnar og úttektartíminn lengist samsvarandi. Óski rétthafi þess er heimilt að víkja frá fyrrgreindum endurgreiðslutíma ef innstæðan er undir 1.263.689 kr. Viðmiðunarfjárhæð þessi breytist árlega í hlutfalli við breytingu á vísitölu neysluverðs miðað við grunnvísitölu 438,5 stig í desember 2016.
- 108.3. Við andlát rétthafa öðlast erfingjar hans rétt til innstæðunnar eftir reglum erfðalaga. Láti rétthafi ekki eftir sig börn eða maka skal innstæðan renna til dánarbús rétthafa án takmarkana 2. msl. 2. mgr. 8. gr. laga nr. 129/1997.

Ávöxtunarleiðir

109. gr.

- 109.1. Stjórn sjóðsins er heimilt að bjóða upp á eina eða fleiri ávöxtunarleiðir í tilgreindri séreignardeild. Móta skal sérstaka fjárfestingarstefnu fyrir hverja einstaka ávöxtunarleið í samræmi við ákvæði 36. gr. laga nr. 129/1997. Ef boðið er upp á fleiri en eina ávöxtunarleið tilkynnir sjóðfélagi um val milli leiða með tilkynningu til sjóðsins á formi sem sjóðurinn ákveður. Bjóði sjóðurinn upp á fleiri en eina ávöxtunarleið getur sjóðfélagi óskað eftir flutningi á milli ávöxtunarleiða eftir þeim reglum sem stjórn sjóðsins setur.

XIII. KAFLI

Ýmis ákvæði

Bann við framsali og veðsetningu

110. gr.

- 110.1. Réttur til lífeyris skv. samþykktum þessum verður ekki framseldur eða veðsettur né verður gert í honum fjárnám eða löghald. Enginn skuldheimtumaður í dánarbúi eða protabúi hefur rétt til að skerða kröfuna á nokkurn hátt og eigi má halda lífeyrisfé eftir

til greiðslu opinberra gjalda að frátöldum afdrætti staðgreiðslu opinberra gjalda skv. lögum nr. 45/1987, um staðgreiðslu opinberra gjalda.

Ágreiningsmál

111. gr.

- 111.1. Vilji sjóðfélagi ekki una úrskurði sjóðstjórnar í máli, er hann hefur skotið til hennar, getur hann vísað málinu til gerðardóms. Gerðardómur skal skipaður þremur mönnum, einum tilnefndum af sjóðfélaga, einum af lífeyrissjóðnum og oddamanni tilnefndum af Fjármálaeftirlitinu. Gerðardómurinn skal úrskurða í málinu á grundvelli þeirra krafna, sönnunargagna, málsástæðna og annarra upplýsinga sem lágu fyrir sjóðstjórn er hún tók ákvörðun um málið. Komi fram nýjar kröfur, sönnunargögn og málsástæður við meðferð málsins fyrir gerðardómi skal málinu vísað aftur til sjóðstjórnar til endurupptöku. Sjóðstjórn er þá skylt að taka málið upp að nýju til úrskurðar. Úrskurður gerðardóms er bindandi fyrir báða aðila. Málskostnaði skal skipt milli málsaðila eftir mati dómsins, en þó skal sjóðfélagi ekki greiða meira en 1/3 málskostnaðar. Um málsmeðferð fyrir gerðardómnum fer að öðru leyti samkvæmt lögum um sammingsbundna gerðardóma.

Gildistaka og lagaskil

112. gr.

- 112.1. Samþykktir þessar, eru settar samkvæmt lögum nr. 1/1997, um Lífeyrissjóð starfsmanna ríkisins.
- 112.2. Samþykktir LSR, eins og þær voru fyrir breytingar á árinu 2004, halda gildi sínu gagnvart þeim alþingismönnum og ráðherra er velja að taka eftirlaun samkvæmt eldri lögum, sbr. 1. mgr. 22. gr. laga nr. 141/2003.
- 112.3. Samþykktir LSR, eins og þær voru fyrir breytingar á árinu 2009, halda gildi sínu gagnvart hæstaréttardómurum sem ávinna sér réttindi skv. ákvæðum laga nr. 141/2003 um eftirlaun forseta Íslands, ráðherra, alþingismanna og hæstaréttardómara, sbr. 2. gr. laga nr. 12/2009.
- 112.4. Stjórn sjóðsins getur ákveðið breytingar á samþykktum þessum. Stjórnin skal minnst fjórum vikum fyrir ársfund senda þeim aðilum sem skipa menn í stjórn sjóðsins tillögur um breytingar á samþykktum til kynningar.
- 112.5. Samþykktir þessar taka gildi við staðfestingu ráðherra á breytingunum.

Ákvæði til bráðabirgða:

Ef sjóðfélagi í jafnri ávinnslu var byrjaður að fresta lífeyristöku út frá 65 ára aldri fyrir 1. janúar 2023 gilda eldri reglur um frestunarsuðla fyrir þá mánuði sem búið var að fresta við það tímamark, þ.e. 0,75% hækkun fyrir hvern frestaðan mánuð til og með 31. desember 2022. Reglur 52. greinar gilda um þá mánuði sem frestað er eftir 1. janúar 2023. Eftir 2023 fellur þessi grein brott.

Stjórn Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins og framkvæmdastjóri staðfesta samþykktir sjóðsins með undirskrift sinni.

Reykjavík, 25. mars 2026

Undirritunarsíða

Árni Stefán Jónsson

Jökull Heiðdal Úlfsson

Magnús Þór Jónsson

Ólafur Hvanndal Ólafsson

Ragnhildur Jónsdóttir

Sonja Ýr Þorbergsdóttir

Unnur Berglind Friðriksdóttir

Viðar Helgason

Harpa Jónsdóttir